

Agenda voor de algemene ledenvergadering (huishoudelijk gedeelte)
dinsdag 18 juni 2024 / 10.45 - 12.45 uur
Buitenpost Kameryck - Kamerik

1. Opening door de voorzitter van de KNB
2. Mededelingen a. Ter kennisgeving Jaarverslag Kwaliteitsfonds 2023
3. Vaststelling van het verslag van de algemene ledenvergadering (huishoudelijk gedeelte), gehouden op 20 juni 2023
4. Financieel verslag ordejaar 2023
  - a. Vaststelling van de rekening van baten en lasten over het ordejaar 2023;
  - b. Voorstel saldo rekening van baten en lasten ordejaar 2023 deels te onttrekken en deels toe te voegen aan de reserves;
  - c. Voorstel tot vaststelling van de balans van het ordejaar 2023;
  - d. Voorstel tot vaststelling van de begroting voor het ordejaar 2025, waarin is begrepen de:
    1. algemene bijdrage voor het ordejaar 2025;
    2. bijdrage bestuursorganen;
    3. bijdrage voor belangenbehartiging en marketing/communicatie;
    4. bijdrage voor opdrachtgeverschap pensioenfonds;
    5. bijdrage voor ICT & procesoptimalisatie;
    6. bijdrage voor belangenbehartiging en future pro(o)f per 1 juli 2024.
  - e. Voorstel toevoegen reserves:
    1. Bestemmingsreserves Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds toevoegen aan de algemene reserve KNB bureau.
    2. Algemene reserve Kwaliteitstoetsing toevoegen aan algemene reserve Rechtsvragen.
5. Rondvraag en sluiting

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Jaarverslag 2023

Begroting 2025 & jaarrekening 2023

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Spui 184

Den Haag

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Verslag van het bestuur	
1.1. Algemeen	3
1.2. Financieel beleid KNB	12
1.3. Opbouw begroting algemeen	13
1.4. Overkoepelende diensten	14
1.5. KNB-bureau	15
1.6. KNB-diensten	15
1.7. Overige ondersteunende diensten	17
1.8. Verbonden partijen	18
1.9. Algemene reserves	21
2. Begroting 2025 en voorstel bijdragen	23
3. Verslag van de Financiële Commissie 2023	26
4. Jaarrekening 2023	28
4.1 Balans per 31 december 2023	29
4.2 Rekening van Baten en lasten 2023	30
4.3 Kasstroomoverzicht	31
4.4 Toelichting op de jaarrekening 2023	32
4.5 Toelichting op de balans per 31 december 2023	34
4.6 Toelichting op de rekening van baten en lasten 2023	37
4.7 Overige toelichtingen (voorstel resultaatbestemming en gebeurtenissen na balansdatum)	41
4.8 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	42
Bijlagen	
Kengetallen leden	
Prijzen, tarieven en diensten KNB 2023	
Verzekeringen	
Weerstandsvermogen	
Beleggingsstatuut	
Toelichting WNT	
Specificatie effecten	

1. Verslag van het bestuur

1.1 Algemeen

De KNB en haar organisatie zijn geregeld in de Wet op het notarisambt (Wna). De KNB is bij wet ingesteld en is een publiekrechtelijk rechtspersoon (openbaar lichaam) in de zin van artikel 134 van de Grondwet. Alle in Nederland gevestigde notarissen, toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen zijn verplicht lid van de KNB. De KNB heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en aanzien van het notarisambt. Bij verordening worden beroeps- en gedragsregels van de leden vastgesteld. Ook kunnen bij verordening regels worden gesteld over de bevordering van de vakbekwaamheid van de leden en de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Verder is de KNB verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij haar leden, die worden verricht door auditoren die zijn aangewezen door de KNB. Bij verordening worden nadere regels gesteld over het verrichten van de kwaliteitstoetsen.

De KNB heeft een bestuur, een ledenraad, een algemene ledenvergadering en ringen die samenvallen met de gerechtelijke arrondissementen. Verder heeft de KNB een bureau ter ondersteuning van de werkzaamheden van het bestuur, de ledenraad, de algemene ledenvergadering en de ringbesturen. Het bestuur geeft algemene leiding aan het bureau. De directie van het bureau is belast met de leiding van de dagelijkse gang van zaken.

Bestuur

Het bestuur van de KNB bestond op 31 december 2023 uit de volgende leden:

mr. A.M.J.M. Ploumen, voorzitter

mr. E.M.J.J. Engelen, penningmeester

mr. A.C. van der Klooster, lid

mr. I.M. Cox, lid

mr. T.P. Flokstra, lid

mr. I.C.A. Braun, lid

mr. A.H.I. Hoogendam, lid per 15 februari 2023. Zij is de opvolger van mr. M. Schoonhoven.

Strategische Agenda Notariaat 20-25

De Strategische Agenda Notariaat 20-25 van de KNB bepaalt de hoofdlijnen van het beleid van de KNB. Dat beleid staat voor een toekomstbestendig notariaat, met een relevante maatschappelijke functie voor de notaris. De KNB heeft daarbij het volgende doel voor ogen: in 2026 is de notaris de juridische adviseur bij uitstek in een complexe en digitale maatschappij. De notaris heeft oog voor maatschappelijke ontwikkelingen, is goed opgeleid en heeft alle gereedschappen voorhanden om deze rol uit te oefenen. Door verdergaande opleiding, soms specialisatie, en waar nodig ondersteuning door het bureau van de KNB, is de notaris wend-, en weerbaar en blijft het notariaat in alle opzichten aantrekkelijk om in te werken voor juristen en medewerkers. Om deze doelen te bereiken zijn negen werkprogramma's opgesteld:

- Mens en maatschappij
- Digitaal notariaat
- Datagericht werken
- Vernieuwing Wna
- Future pro(o)f

- Dienstverlening aan klanten van de notaris
- Stakeholdermanagement
- Dienstverlening aan leden
- Interne organisatie

De eerste 5 programma's zijn een uitwerking van de Strategische Agenda Notariaat 20-25. De overige programma's zijn doorlopende programma's die structureel van aard zijn.

Future Pro(o)f en Digitaal Notariaat prioritaire programma's

'Future pro(o)f' en 'Digitaal notariaat' zijn prioritaire programma's. 'Futurepro(o)f' vanwege de noodzaak om het notariële vak zo aantrekkelijk mogelijk te houden, voor zowel de bestaande groep mensen die in het notariaat werkt als voor jonge mensen die nog met werken moeten beginnen en 'Digitaal notariaat' onder meer vanwege de invoering van de digitale oprichting van een besloten vennootschap (DOBV). In beide programma's heeft de KNB het afgelopen jaar weer veel werk verzet. Zo verscheen in diverse media de 'momentcampagne' die laat zien op welke bijzondere momenten in je leven de notaris er voor je is, waardoor studenten zich aangetrokken voelen om ook voor het notariaat te kiezen. Eind 2023 stemde de Eerste Kamer in met de juridische implementatie van de Europese richtlijn die de digitale oprichting van een besloten vennootschap mogelijk moet maken. De invoering was 1 januari 2024.

Digitaal notariaat, Future pro(o)f en de belangenbehartiging van de KNB zijn de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden. Externe ontwikkelingen dwingen het notariaat om daar nog sneller en adequater op te reageren. Dat vraagt meer inzet van mensen en middelen bij de KNB en dat heeft in de loop van 2023 geleid tot een sterk toegenomen druk op de begroting. In 2024 zal daarom een extra aanpassing van de begroting worden gevraagd om aan de noodzaak van voldoende financiële middelen op zowel de korte termijn (2024) als op de lange termijn te kunnen voldoen.

Ad. Digitaal notariaat

Voor de continuïteit van de rechtszekerheid is het van belang dat de rol van de notaris in de toekomst geborgd wordt en de relevantie vanzelfsprekend blijft, ook in de digitale wereld. Daarnaast moeten notarissen in praktische zin worden voorzien van alle middelen om hun diensten in een digitaliserende omgeving te kunnen blijven leveren. Per 1 januari 2024 is het mogelijk een besloten vennootschap digitaal op te richten. Dit is de voorbode van een versnelling van de digitalisering in het notariaat. De komende jaren zal ook in andere rechtsgebieden de digitale akte zijn intrede doen, wat gepaard gaat met forse investeringen bij de KNB en in het notariaat.

Digitale notariële diensten

De agenda van dit programma is daarom ambitieus en divers. Nieuwe vormen van digitale dienstverlening worden ontworpen en gerealiseerd, zoals de doorontwikkeling van de digitale akte. Ook moeten door digitalisering vraagstukken worden geadresseerd die, als gevolg van het unieke karakter van het notariaat, nog nooit eerder zijn geadresseerd. Denk daarbij aan de risico's van deepfake technologie bij online passeergesprekken. Het notariaat moet collectief op het juiste moment de juiste (digitale) middelen hebben om mee te gaan in de digitaliserende maatschappij, mede gevoed door wet- en regelgeving vanuit Europa en Nederland. Voor dat laatste is ook extra inzet nodig voor belangenbehartiging. De KNB zal in de komende jaren met diverse digitale notariële diensten en services komen conform de visie om de beroepsgroep te ontzorgen en

kwaliteit van notariële diensten te borgen. Denk hierbij aan digitaal ondertekenen van documenten, uitwisselen van informatie in de notariële keten, poortwachtersdiensten etc.

Digitaal Oprichten BV (DOBV)

De verwachting is dat notariële dienstverlening de komende jaren steeds meer digitaal zal plaatsvinden. Niet alleen omdat het kan, maar ook omdat het moet kunnen vanuit wet- en regelgeving. Belangrijke voorwaarde is dat de notaris dezelfde rechtszekerheid in het digitale landschap moet kunnen bieden als in de analoge wereld en dat beiden goed op elkaar aansluiten. De digitale oprichting van een besloten vennootschap (DOBV) is hiervan een concreet voorbeeld. Per 1 januari 2024 is de wetgeving in werking getreden die de DOBV mogelijk moet maken. Leden hebben afgelopen jaar diverse cursussen kunnen volgen die uitverkocht waren, konden zelf aan de slag met een testversie en zijn stapsgewijs meegenomen in de communicatie en het bijbehorende naslagwerk. Ook zijn diverse presentaties gegeven op geïnteresseerde notariskantoren voor leden en medewerkers.

Digitaal passeren

Wat betreft de KNB blijft het niet alleen bij de DOBV. De KNB streeft ernaar om in vier jaar tijd stapsgewijs de digitale akte breed beschikbaar te stellen binnen de notariële dienstverlening met de juiste procesondersteuning (digitaal passeren) en de digitale middelen (o.a. digitale opslag en archivering van digitale akten). In samenwerking met ketenpartners en voorzien van goede wetgeving wordt hiermee de notaris uitgerust met de juiste middelen voor het juiste type dienstverlening. In 2023 is de passeerapplicatie, zoals deze is ontworpen voor de DOBV en het digitale gedeelte van het protocol van de notaris, geschikt gemaakt voor het passeren van alle andere soorten akten, bijvoorbeeld de leverings- en hypotheekakten. De nadere details en wensen worden in de komende jaren ingevuld met de beroepsgroep via klankbordgroepen. De eerste klankbordgroep, voor de digitale hypotheek- en leveringsakte, is medio 2023 gestart. Andere zullen volgen. Ook zal het systeem bekrachtigd moeten worden door een aanpassing van toepasselijke wet- en regelgeving. Dat is een belangrijk speerpunt van de KNB richting het ministerie van Justitie & Veiligheid.

Digitale informatiebeveiliging

In 2023 is de KNB begonnen om de Gedragscode Informatiebeveiliging Notariaat over alle kantoren uit te rollen. Fase 1 is afgerond per 1 oktober 2023. Fase 2 is gestart per oktober 2023. Er is een duidelijke realisatie gaande onder de notariskantoren dat Informatiebeveiliging in de breedste zin van het woord belangrijk is voor de bescherming van de kernwaarden van het notariaat en de KNB zal in 2024 onverminderd hierop blijven inzetten om het notariaat veiliger te krijgen en te houden. Dit is een belangrijk onderdeel van de dienstverlenende rol van de KNB naar haar leden.

Zorgeloos Vastgoed

Afgelopen jaar zijn de nodige stappen gezet om een digitale koopovereenkomst te maken en breed binnen de vastgoedketen geadopteerd te krijgen. Dit zal in 2024 vervolgd worden met een ketentest. Ook is de gezamenlijke taxonomie verder uitgebreid en zijn afspraken in voorbereiding om de eisen aan het digitaal ondertekenen van stukken binnen de hele keten gelijk te trekken. De samenwerking is per april 2023 bestendigd in de Stichting Zorgeloos Vastgoed. Onder de werkagenda van staatssecretaris Van Huffelen rondom Regie op Gegevens is een proef in voorbereiding rondom het eerder betrekken van de notaris in het proces.

Ondernemingspaspoort

In dit samenwerkingsverband onderzoekt de KNB samen met ketenpartners KvK, de Belastingdienst en ABN Amro (namens de financiële sector) hoe een digitale ondernemingsidentiteit eruit kan komen te zien. Afgelopen jaar is een gezamenlijke onderzoeksagenda opgesteld en uitgevoerd, waarbij het juridisch kader, de gegevensbehoefte en ketenprocessen in kaart zijn gebracht. Het concept is gevisualiseerd en besproken met experts en ondernemers. Ook is een plan opgesteld om medio 2024 tot een eerste proef te komen.

Innovatielabs

Afgelopen jaar is er opnieuw een serie van drie innovatielabs ingezet. Ditmaal waren er labs over 'De toekomst van notariële dienstverlening en het businessmodel door de opkomst van wallets & attributen' en over 'Technologie en Europa' waarin onder andere werd stilgestaan bij de impact van kunstmatige intelligentie.

AI

Halverwege 2023 werd kunstmatige intelligentie opnieuw actueel door de plotselinge populariteit van ChatGPT - een vorm van generatieve AI. De afgelopen jaren is AI verschillende keren onderwerp van verkennende gesprekken geweest in de innovatielabs van de KNB. Het grootschalig gebruik van ChatGPT was voor de KNB reden om dit keer met een breder programmaplan voor AI in het notariaat te komen. Sindsdien zijn er verschillende analyses uitgevoerd en is een begin gemaakt met een KNB-breed en notariaat breed advies over de inzet van AI. De komende jaren zal de KNB nader onderzoek doen naar de (on)mogelijkheden en (on)wenselijkheden van de inzet van deze technologie en de leden bijstaan met raad en daad en de nodige belangenbehartiging doen rondom aanstaande wet- en regelgeving.

Digitaal werken

In het programma Digitaal Werken heeft de KNB zich gericht op het verzamelen, toepassen en inzichtelijk maken van data die binnen het notariaat beschikbaar zijn. Binnen het programma Datagericht Werken is hoofdzakelijk gewerkt aan het project Kwaliteit en Toezicht. Uitgangspunt van dit model is dat de kwaliteits- en toezichtgegevens centraal worden opgeslagen in een database (een zogeheten 'datalake') en dat de betrokkenen (toezichthouder en auditor en later ook notarissen) op deze wijze snel en eenvoudig bij de opgeslagen gegevens kunnen. Het project heeft de eerste oplevering gedaan en de gegevens uit de Basisregistratie Notariaat (BRN) ontsloten. Het verzamelen van, gebruiken en sturen op deze data is van groot belang, wil het notariaat haar aansluiting behouden op de verdere digitalisering van de maatschappij en daarmee haar huidige rol en positie binnen het maatschappelijke economisch verkeer bestendigen en verstevigen.

Inzicht in tucht

In 2021 heeft de KNB een applicatie ontwikkeld dat inzicht geeft in tuchtsuitspraken. Ook is het mogelijk hierin te zoeken en ontwikkelingen te zien. Dit kan (kandidaat-)notarissen helpen bij hun beroepsuitoefening en als zij worden geconfronteerd met een klacht. De KNB krijgt geregeld te horen van leden dat tuchtsuitspraken niet altijd eenduidig zouden zijn. De beroepsgroep heeft daarom behoefte aan oriëntatiepunten voor het tuchtrecht. Wat kan een lid van de beroepsorganisatie verwachten als hij of zij wordt geconfronteerd met een tuchtklacht op basis van de jurisprudentie? De KNB heeft daarom met gebruikmaking van textmining en met inachtneming

van de onafhankelijkheid van de tuchtrechter alle beschikbare tuchtuitspraken geautomatiseerd geanalyseerd op taalkundige patronen en woorden. Deze analyse is het afgelopen jaar toegankelijk gemaakt voor verschillende groepen leden binnen het notariaat en voor de leden van de kamers voor het notariaat. In 2023 is het systeem verder uitgebreid en wordt door middel van vlogs en thema analyses verder gewerkt aan uitbreiding van het systeem en het gebruik daarvan.

Ad. Futurepro(o)f

Binnen het programma Futurepro(o)f werkt de KNB aan vier projecten, met samenhangende doelstellingen en werkzaamheden. Overkoepelend is de missie te werken aan de zogenoemde t-shaped professional (Futureprof) en de aantrekkelijkheid van het notarisvak (Futureproof). De vier projecten zijn:

- Opleiden & Ontwikkelen
- Werven & Behouden
- Communicatie & Imago
- Notarieel werkgeluk

Opleiden & Ontwikkelen

In dit project staat de herinrichting van de beroepsopleiding centraal. De KNB werkt hierbij samen met het Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs CPO en trainings- en adviesbureau Kyden (voorheen Dialogue). De samenwerking heeft geresulteerd in een volledig vernieuwd eerste jaar dat van start is gegaan in maart 2024. Het nieuwe eerste jaar van de beroepsopleiding is volledig gericht op het geïntegreerd aanbieden van vakkennis, communicatieve vaardigheden en een gedegen beroepsattitude, gebaseerd op onze kernwaarden en de beroeps- en gedragsregels. Binnen de PE-systematiek van de KNB wordt gewerkt aan de mogelijkheid van het gebruik van PE-plannen en het verkrijgen van een kantooraccreditatie. Doel is om meer leden hun permanente educatie meer in samenhang met elkaar te organiseren, in plaats van het verzamelen van PE-punten met afzonderlijke opleidingen en cursussen.

Werven & Behouden

Dit project gaat over het fysiek en online werven van geïnteresseerden voor het vak van notaris, en zorgen voor verbinding in de eerste fase van de loopbaan in het vak. In 2023 heeft de KNB actief samengewerkt met de vijf notariële studieverenigingen en samen met hen diverse activiteiten georganiseerd. Het doel van deze samenwerkingen is om zoveel mogelijk studenten kennis te laten maken met de notariële praktijk en hen in contact te brengen met notariskantoren uit de regio. Daarnaast verzorgt de KNB in de persoon van de voorzitter jaarlijks gastcolleges aan de verschillende universiteiten en geeft de KNB voorlichting tijdens open dagen, banenmarkten en trajectkeuze-voorlichtingen. Om een beter inzicht te krijgen in de concurrentiepositie van het notariaat op de arbeidsmarkt is de KNB in 2023 een beloningsbenchmark gestart naar de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden in het notariaat.

Communicatie en Imago

In juni 2023 is de campagne 'Het Moment' gelanceerd. De campagne, gericht op voor het notariaat relevante doelgroepen en (potentiële) cliënten, moet bijdragen aan een positief imago van het notariaat en daarmee ook de aantrekkelijkheid van het vak. Naast de campagne was het voor notarissen ook mogelijk om posters te bestellen om in hun kantoor op te hangen. Hier is veelvuldig gebruik van gemaakt.

Notarieel werkgeluk

Uit onderzoek blijkt dat zaken als flexibiliteit, begeleiding en ontwikkelingsmogelijkheden belangrijke factoren zijn waarom (jonge) beroepsbeoefenaars kiezen voor een carrière buiten het notariaat. Met het project Notarieel Werkgeluk wil de KNB kantoren stimuleren, adviseren en motiveren de aantrekkelijkheid van het vak te vergroten door concrete maatregelen te nemen. De KNB helpt daarbij met onder meer online masterclasses op het gebied van leiderschap, coaching en generatieverschillen. Maar ook de inzet van instrumenten als 360-gradenanalyses, een handleiding voor begeleiding en het KNB Reflectie Instrument, evenals intervisiefaciliteiten vallen hieronder. Ook ontwikkelt de KNB initiatieven om (kleinere) kantoren te helpen met allerlei vormen van onderlinge samenwerking.

Ad. Mens en maatschappij

Het notariaat moet toegankelijk zijn én blijven voor iedereen, fysiek én digitaal. Dat is een van de belangrijkste opgaven voor het notariaat en de KNB. Ook voor minder draagkrachtigen, mensen die de taal niet machtig zijn of mensen die anderszins moeilijk kunnen meekomen in de huidige maatschappij moet de notaris bereikbaar zijn. Daarnaast wordt de aansluiting tussen de juridische wereld en de individuele persoonlijke wereld steeds complexer. Samengestelde gezinnen, maar ook de platformeconomie en innovatieve samenwerking, vragen om maatregelen van het notariaat. In 2023 heeft de KNB onder de noemer 'toegang tot het recht' een plan ontwikkeld, dat de komende jaren wordt uitgevoerd. Zo heeft de KNB samen met www.steffie.nl twee uitlegmodules ontwikkeld: 'Wie zijn je erfgenamen' en 'Wat regel je met een testament'. Deze uitlegmodules zijn gemaakt voor mensen met een verstandelijke beperking en hun begeleiders die behoefte hebben aan toegankelijke informatie over thema's zoals erfgenamen en testamenten. Bij de totstandkoming zijn mensen betrokken met een verstandelijke beperking.

Verder is er een opleiding 'toegang tot het recht' ontwikkeld, waarmee de KNB notariskantoren helpt toegankelijker te worden voor mensen die minder gemakkelijk bij een notariskantoor binnenstappen. Ook is de KNB een samenwerking aangegaan met de Juridische Loketten. Daar komen regelmatig notariële vragen binnen die zij vaak niet zelf kunnen beantwoorden. De KNB heeft daarom in 2023 een netwerk opgezet van notarissen die de Juridische Loketten op een laagdrempelige wijze bijstaan bij het beantwoorden van die vragen.

Permanente digitale aanwezigheid

De afgelopen jaren heeft de KNB diverse, online campagnes gevoerd. Deze campagnes waren (en zijn) gericht op het verbeteren van de kwaliteit van notariële dienstverlening aan consumenten. Naast grotere, online campagnes is de KNB het gehele jaar aanwezig op verschillende social media als LinkedIn, Instagram en Facebook. Op deze manier brengt de KNB het notariaat constant onder de aandacht bij de verschillende doelgroepen.

Ad. Vernieuwing Wna

In het programma Vernieuwing Wna spelen digitaal passeren, de poortwachtersrol van het notariaat, fraudepreventie en de toegankelijkheid van het notariaat een centrale rol. Het zijn speerpunten met een enorme maatschappelijke, technische en juridische impact. Dit programma heeft dan ook een nauwe relatie met de programma's Mens en Maatschappij en Digitaal Notariaat. De afgelopen jaren heeft het bestuur van de KNB tijdens regiobijeenkomsten en diverse vergaderingen van de ledenraad uitgebreid met leden gediscussieerd over hun wensen ten aanzien

van veranderingen in de Wna, onder meer aan de hand van de discussienota 'Hoe versterkt het notariaat zijn maatschappelijke bijdrage?'. Daarmee heeft zij een belangrijke basis gelegd voor het ministerie van Justitie & Veiligheid dat de wetswijziging in gang moet zetten. Voordat het ministerie van Justitie & Veiligheid kan overgaan tot daadwerkelijke (ingrijpende) wetswijzigingen is het van belang dat ook onderzoek gedaan wordt onder externe partijen. Wat verwacht de maatschappij van het notariaat? De minister voor Rechtsbescherming heeft daarom besloten onderzoek te doen naar 'De Staat van het notariaat'. Dit onderzoek is in 2023 gestart en wordt naar verwachting medio 2024 afgerond. De KNB zit intussen niet stil. Zo is aan de hand van de huidige wettekst een aangepaste wettekst gemaakt waarin alle gewenste wijzigingen die volgen uit de discussies van de laatste jaren en de jurisprudentie zijn verwerkt. In 2024 zullen de uitgangspunten van deze wijzigingen met een klankborggroep worden gesproken. Het is de doelstelling dat samen met de input van de klankborggroep en een aantal stakeholders uiteindelijk een voorstel tot stand komt dat met het ministerie besproken kan worden. In de tussentijd zal gekeken worden welke wijzigingen al in een veegwet meegenomen kunnen worden.

Poortwachtersrol en fraudepreventie

Vanaf 2022 heeft de focus bij fraudepreventie gelegen op het versterken van de contacten tussen de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en de ringen van de KNB. Dit is nodig om kennis te delen en elkaar te informeren over (voorkoming van) fraude, witwassen en ondermijning. Met deze RIEC's, wat samenwerkingsverbanden zijn op arrondissementsniveau van onder meer de Belastingdienst, Openbaar Ministerie (OM), Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (FIOD) en Politie zijn de afgelopen jaren in provinciaal georganiseerde bijeenkomsten al contacten gelegd. De KNB heeft daarbij een initiërende, verbindende en coördinerende rol. Ook zal de KNB samen met deze partijen, maar ook met Bureau Financieel Toezicht (BFT), diverse (fysieke of digitale) bijeenkomsten organiseren voor het notariaat over weerbaarheid, ondermijning en fraudepreventie. Daarnaast zijn het afgelopen jaar ook gesprekken gevoerd met een aantal burgemeesters in wiens gemeenten ondermijning een serieus probleem is.

In oktober presenteerde KPMG het rapport 'Krachten gebundeld' met daarin uitkomsten van hun onderzoek naar mogelijkheden voor poortwachters als notarissen, maar ook banken, makelaars etc om zo effectief en efficiënt mogelijk bij te dragen aan witwasbestrijding, terrorismebestrijding (Wwft) en naleving van de Sanctiewet. De KNB was een van de opdrachtgevers van dit onderzoek.

Wetgeving

In het programma Digitaal Notariaat staat beschreven wat de KNB op technisch vlak doet om het digitaal passeren van akten en alles wat daarmee samenhangt mogelijk te maken. In het programma Vernieuwing Wna ligt het accent op de juridische aspecten van digitaal passeren. Zo was de KNB nauw betrokken bij de totstandkoming van de nationale wetgeving die nodig was om de Europese verordening die de DOBV voorschrijft te vertalen naar de Nederlandse praktijk. Ook volgt de KNB andere nationale en Europese wetgevingstrajecten die in dit verband relevant zijn, zoals de wijziging van de eIDAS-verordening. In deze verordening staan eisen voor elektronische handtekeningen en elektronische identificatie. Nederlandse notariskantoren en hun klanten krijgen onder andere met eIDAS te maken bij de DOBV.

Wettelijke taken en reguliere werkzaamheden

Behalve bovenstaande – meer strategische – thema's heeft de KNB een aantal wettelijke taken, die zich vertalen in min of meer reguliere werkzaamheden die belegd zijn bij het bureau van de KNB in Den Haag. Daaronder vallen onder andere de werkzaamheden voor het Centraal Testamentenregister, klachtenbemiddeling, de NotarisTelefoon en de organisatie van de intercollegiale toetsing.

Internationaal

Ook internationaal timmert de KNB flink aan de weg. In 2023 heeft de KNB zitting gehad in het dagelijks bestuur van de Europese notariële koepelorganisatie CNUE en zodoende veel invloed uitgeoefend op besluiten die op Europees niveau worden genomen die nationaal worden ingevoerd, bijvoorbeeld over de company law. Bestuursleden van de KNB (waaronder de voorzitter) onderhouden daarnaast ook contacten in Europa met notariële beroepsorganisaties uit andere lidstaten, zoals België, Duitsland en Frankrijk. Daarnaast nemen diverse leden en medewerkers van de KNB deel aan werkgroepen van de CNUE. Mondiaal vindt uitwisseling van kennis en ervaring plaats via de Union Internationale du Notariat (UINL), waar de KNB ook lid van is. Twee jonge kandidaat-notarissen hebben via de KNB afgelopen jaar deelgenomen aan een UINL-programma van de World Notariat University (WNU) in Rome.

Mediacontacten

De KNB wordt regelmatig benaderd door journalisten. Vragen van journalisten variëren van puur informatieve over de werking van bepaalde (notariële) wet- en regelgeving tot heel specifieke casussen. Waar mogelijk wordt de voorzitter van de KNB proactief als woordvoerder gepositioneerd in de media. Omdat de KNB een publiekrechtelijke organisatie is worden de contacten met media zorgvuldig gereguleerd en geregisseerd.

Dienstverlening aan leden

De leden van de KNB kunnen elke werkdag telefonisch en digitaal terecht bij diverse medewerkers van de KNB met vragen over notariële wet- en regelgeving, ICT-gerelateerde thema's, de registers die de KNB houdt, media-issues en de talloze bijeenkomsten die de KNB organiseert.

Klachtenbemiddeling

Als (kandidaat-)notarissen te maken krijgen met een klacht van een cliënt die niet via een open gesprek opgelost kan worden, dan kan klachtenbemiddeling door de KNB uitkomst bieden. Deze bemiddeling verloopt via een schriftelijke uitwisseling van standpunten en wordt door de afdeling Praktijkzaken van de KNB begeleid. De klager kan zich zowel schriftelijk als per digitaal formulier tot de KNB wenden. Op de website notaris.nl kunnen cliënten meer informatie vinden over het indienen van klachten. In veel gevallen blijkt de klachtenbemiddeling door de KNB een succesvolle wijze om het conflict langs informele weg op te lossen. Lukt dat niet, dan kan de cliënt een (formele) klacht indienen bij de kamer voor het notariaat. De afgelopen vijf jaar bemiddelde de KNB gemiddeld bij 250 klachten.

Belangrijkste inkomsten en uitgaven

De belangrijkste inkomsten voor de KNB komen voort uit de verplichte algemene bijdrage van de leden en het ICT-platform dat de kantoren ondersteunt. De KNB betaalt uit haar inkomsten de salarissen van de medewerkers, de ICT-applicaties en -netwerken, communicatie en huisvesting.

Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat - ICT

Dienstverlening speelt zich steeds vaker af in digitale portalen. Deze veranderingen dienen te worden vertaald naar de wijze waarop het notariaat haar diensten kan aanbieden en naar een flexibele, toekomstbestendige infrastructuur waarin portalen een belangrijke rol spelen. De KNB werkt aan een business architectuur waarin het centrale platform met haar registers en de toegang daartoe het uitgangspunt is. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste ICT-investeringen ten behoeve van het notariaat.

Platform Elektronische Communicatie (PEC)

Het Platform Elektronische Communicatie (PEC) is continue in ontwikkeling en wordt continue onderhouden. In 2023 is de onderhoudskalender verder vormgegeven en uitgevoerd. De registers die de KNB daarop beheert en de koppelingen die de KNB heeft met o.a. de Belastingdienst zijn van belang voor zowel ketenpartners als burgers. Er zijn projecten rondom eBMS (elektronisch berichtenverkeer), KIP (KNB Integratie Platform) en OGN (Ontsluiting Gegevens Notariaat) opgeleverd. Verder heeft de KNB nieuwe diensten gestart zoals DCI (Digitale Cliënt Identificatie) en de DOBV.

Voor eBMS is de KNB verplicht om afschriften van alle akten die door notarissen worden opgemaakt te delen met de Belastingdienst. Voor de Belastingdienst zijn deze afschriften essentieel om invulling te geven aan een aantal fiscale taken en voor haar rol als toezichthouder van het notariaat. Deze afschriften worden elektronisch verzonden via een landelijke standaard (ebMS). Deze applicatie is volledig (technisch) gemoderniseerd.

Daarnaast zijn er noodzakelijke (technische) aanpassingen gedaan om het platform veilig, bereikbaar en gebruiksvriendelijk te houden. De KNB zet in op uitbreiding daarvan en verdere flexibilisering van onze daaruit voortkomende diensten.

BRN

Het nieuwe BRN biedt de wettelijke basis voor de notariële ledenadministratie. De vastlegging van niet-leden en overige relationele gegevens wordt ondergebracht in een CRM-voorziening waarvoor in 2023 een project is gestart dat in 2024 wordt opgeleverd.

1.2 Financieel beleid KNB

Het financiële beleid van de KNB is gebaseerd op een meerjarenbegroting. De financiële rapportages worden maandelijks opgesteld, zodat budgethouders (afdelingshoofden) structureel meer grip op hun begroting krijgen. Er is een jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd, waarvan de uitkomsten zijn gepresenteerd aan het bestuur.

Weerstandsvermogen

Het eigen vermogen (algemene reserves) van de KNB is van groot belang voor de continuïteit. Per kwartaal worden de risico's gevolgd (zie ook bijlage "weerstandsvermogen"). Het weerstandsvermogen (eigen vermogen minus vaste activa) neemt ten opzichte van vorig jaar af en is per 31 december 2023 negatief ad € 350.963. Dit heeft te maken met het afnemen van de algemene reserves. Deze zijn met name gedaald vanwege het treffen van een voorziening voor het overnemen van de lening bij de ABN AMRO van Nobilex, zoals verder toegelicht op pagina 19. Om het weerstandsvermogen weer op peil te krijgen is het nodig meer inkomsten te genereren.

Beleggen

De effecten zijn in beheer bij de ABN AMRO. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitsbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in een beleggingsstatuut. In de bijlage "beleggingsstatuut" zijn de cijfers en een nadere uitleg opgenomen.

Financieel beleid – begroting komend jaar

Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend jaar 2024 bijgesteld. De meest opvallende bijgestelde posten zijn: het bouwen van een digitale snelweg bij het PEC-platform, kosten voor AI opgenomen, hogere kosten innovatie, kosten voor NotarisID, activiteiten in het kader van futurepro(o)f en hogere kosten voor lobby en belangenbehartiging. Hierbij is rekening gehouden met het aantrekken van een business analist, integratie architect, verschillende functies bij lobby en belangenbehartiging en hogere kosten voor CRM en Notarieel Portaal. Gezien het negatieve weerstandsvermogen per 31 december 2023 en de verwachte uitgaven in 2024, is het bestuur in gesprek gegaan met de ledenraad over het verhogen van de ledenbijdragen en/of diensten in 2024 en 2025. In de ingelaste ledenraadsvergadering van 29 april 2024 is de ledenraad akkoord gegaan met het voorstel van het bestuur om per 1 juni 2024 de poortwachterstoelagen te verhogen met € 0,82 per inlichting. Deze verhoging is in de begrotingen van 2024 en 2025 op pagina 23 verwerkt. Daarnaast stelt het bestuur voor om een nieuwe bijdrage belangenbehartiging en future pro(o)f te introduceren per 1 juli 2024 om deze activiteiten te financieren. Dit voorstel zal worden ingebracht bij de ALV van juni 2024.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

In de bijlage toelichting WNT is uitvoering gegeven aan de WNT. Alle bestuursleden, de directeur en de leden van de ledenraad worden vermeld voor de bezoldiging en onkostenvergoeding, omdat zij worden geclassificeerd als topfunctionaris.

De KNB boekt een negatief resultaat

Het boekjaar 2023 loopt van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 en laat inclusief onttrekking aan bestemmingsreserves een negatief resultaat zien van € 9.868.017 (na het saldo van onttrekking aan de bestemmingsreserves een negatief resultaat van € 9.708.467). Begroot was een negatief resultaat van € 3.720.932. Vorig jaar was het resultaat inclusief dotatie aan bestemmingsreserves positief € 2.114.256 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves positief € 2.194.685).

De belangrijkste positieve effecten voor het resultaat van boekjaar 2023 ten opzichte van de begroting 2023 zijn het financieringsresultaat (€ 587.203), meer inschrijvingen in het CTR en CLTR (€ 474.761 en € 360.866), teruggave niet verrekenbare btw 2017-2021 (€ 233.403), meer ledenbijdrage congres (€ 287.879), lagere kosten BRP (€ 186.960), latere invulling vacatures juristen (€ 410.112), lagere projectkosten KIP (€ 368.204), lagere kosten informatiebeveiliging (€ 117.989), hogere omzet poortwachterstoelag BRP (€ 151.294), hogere omzet diversen (€ 150.764), latere invulling vacatures communicatie (€ 301.968), hogere omzet cursusbureau (€ 145.612) nog niet uitgegeven projectkosten Notarieel Portaal (€ 287.738), nog niet uitgegeven projectkosten digitale akte (€ 194.780). Hiertegenover staan de hogere inkoopkosten van VIS (€ 109.397), meer inhuur P&O (€ 134.374), CTR (€ 103.992), geactiveerde kosten CRM (€ 136.685), hogere kosten innovatie (€ 285.402), hogere kosten gebruik poortwachterstoelag (€ 143.049), lagere inkomsten poortwachterstoelag VIS (€ 213.682), meer inhuur I&P (€ 128.693), voorziening

overgenomen lening van ABN AMRO aan Nobilex en de daarmee verband houdende borgstellingsprovisie en rente (€ 9.177.601), hogere kosten PEC beheer Davinci (€ 151.951), hogere kosten futurepro(o)f (€ 158.512) en vennootschapsbelasting 2022 definitieve aangifte (€ 249.761).

Vanwege de sterke koersfluctuaties en de invloed daarvan op het resultaat per segment, wordt het financieringsresultaat vanaf boekjaar 2021 als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd en niet meer toegerekend aan de verschillende segmenten.

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af

De KNB telde op 31 december 2023 3.449 leden. Dat zijn er 9 meer dan een jaar eerder. Het aantal notarissen nam met 5 af naar een totaal van 1.229 en het aantal kandidaat-notarissen nam af met 5 tot 1.974. Het aantal toegevoegd notarissen nam toe met 19 en bedraagt per 31 december 2023 246. Zie bijlage "kengetallen leden". Het aantal notariskantoren is afgelopen jaar afgenomen met 12. Het totaal komt nu uit op 889. Hiervan is iets minder dan de helft (417) een kantoor met één notaris.

Akteaantallen

Notarissen hebben afgelopen jaar gezamenlijk 1.734.812 akten gepasseerd. Dat zijn er ruim 175.000 (9 procent) minder dan in 2022. De daling in 2023 komt volledig voor rekening van hypotheekakten en overdrachten van vastgoed. Zo daalde het aantal hypotheekakten afgelopen jaar met 140.000 tot 285.000, een daling van 33 procent. Het aantal overdrachtsakten nam af met 52.000 tot 285.000, een daling van 16 procent. Het aantal akten in de ondernemingsrechtpraktijk nam met 3 procent toe tot ruim 201.000. Ook in de familiepraktijk nam het aantal akten toe. Passeerden notarissen in 2022 513.000 (levens)testamenten, in 2023 waren dat er 563.000: een stijging van bijna 10 procent.

1.3 Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – elf segmenten: KNB Bureau, Onderwijs en Kandidatenzaken, Kwaliteitstoetsing, ICT & Procesoptimalisatie, Uitgeverij, Rechtsvragen, CTR, Public Relations, Centraal Levenstestamentregister, Onderzoek en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds – met verschillende deelbegrotingen. De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende btw-tarieven. Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. Met de belastingdienst zijn gesprekken geweest om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op grond hiervan de aangiften voor boekjaar 2016/2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 ingediend. De belastingdienst heeft de ingediende aangiften ongewijzigd overgenomen. De definitieve aangifte 2022 is in februari 2024 ingediend en de belastingdienst is gevraagd hierover een standpunt in te nemen.

De KNB heft een algemene bijdrage (volgens artikel 87 van de Wna) om de kosten te dekken die samenhangen met de uitoefening van haar ordetaken ten behoeve van alle leden. Deze bijdrage wordt ingezet voor het KNB Bureau. De KNB levert ook diensten aan leden, kantoren of derden.

Deze diensten en producten genereren hun eigen inkomsten door middel van abonnementen of een tarief per afgenomen product of dienst. Een overzicht van alle actuele prijzen en tarieven staat in de bijlage.

Poortwachterstoelage

De poortwachterstoelage is een heffing op VIS- en BRP-recherches. De opbrengsten zijn bestemd voor de bekostiging van de ondersteuning van de poortwachtersrol van de notaris. Hieronder valt onder meer het verplichte gebruik van een zogenoemde WID-scanner. Kantoren mogen researchkosten bij cliënten doorbelasten. Die kosten kunnen worden vermeld op de declaratie of onderdeel zijn van een all-in tarief.

1.4 Overkoepelende diensten

In de begroting zijn de overkoepelende diensten terug te vinden onder 'overige bedrijfskosten'. Zij bestaan ter ondersteuning van alle activiteiten van de KNB. Hiertoe worden de afdelingen directie, financiën en administratie, personeel en organisatie en ICT gerekend. Deze afdelingen verrichten overkoepelende werkzaamheden ten behoeve van het hele notariaat en de hele KNB. De kosten worden op basis van het aantal medewerkers per afdeling of dienst toegerekend. Het financieringsresultaat werd tot en met boekjaar 2020 – op basis van de hoogte van de reserves aan het begin van het boekjaar – toegerekend aan de segmenten. Vanaf het boekjaar 2021 wordt het financieringsresultaat niet meer toegerekend aan de segmenten, maar als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd. De resultaten van de segmenten worden hiermee niet meer sterk beïnvloed door de sterke fluctuaties in het financieringsresultaat en zijn beter vergelijkbaar in de tijd.

Directie

De directie van de KNB is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid door het KNB-bureau en geeft daar leiding aan. Zij onderhoudt daarbij externe relaties, geeft invulling aan belangenbehartiging en vertegenwoordigt de KNB en het notariaat bij externe stakeholders. De directie maakt afspraken over verzekeringen (waaronder beroepsaansprakelijkheid), de Stichting Voorzieningsfonds van de KNB, de Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat en onderhoudt relaties met banken en andere organisaties ten behoeve van het hele notariaat. Onder de directie valt ook de verenigingsmanager. De verenigingsmanager is aangesteld als linking pin tussen de besturen van de specialistenverenigingen en het bestuur en uitvoerende afdelingen van de KNB. Doel is gezamenlijk optrekken als notariaat en naar buiten toe waar mogelijk één stem laten horen. De specialistenverenigingen betalen een vergoeding voor de werkzaamheden die KNB-medewerkers voor de verenigingen verrichten.

Financiën en administratie

De afdeling financiën zet het financiële beleid behorend bij de gekozen koers uit en administreert alle financiële stromen van de KNB. Zij volgt rentetarieven op deposito's en andere renterekeningen en brengt maandelijkse financiële rapportages uit. De verkoopfacturen worden digitaal verstuurd, de administratie wordt in Exact Online bijgehouden en de inkoopfacturen worden via Basecone goedgekeurd en digitaal aangeleverd. De afdeling verzorgt ook de financiële administraties van de Stichting ECH, de Stichting Voorzieningsfonds van de KNB, De Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat, de commissie Toegang Notariaat, Stichting Zorgeloos Vastgoed, het Centraal Digitaal Repertorium en aanvullende projecten en verschillende specialistenverenigingen.

Vanaf 2020 zijn hier de Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat en de Stichting Nobilex bij gekomen.

Personeel en organisatie

Onder deze afdeling vallen alle zaken over personeel, huisvesting, facilitaire dienst en inventaris. Loket wordt gebruikt voor de personeels- en salarisadministratie en de salarisadministratie is ondergebracht bij Grant Thornton.

Automatisering

Deze afdeling is verantwoordelijk voor de interne ICT en de telefonie.

1.5 KNB Bureau

Op de begroting van het KNB Bureau staan posten, zoals het bestuur, de ledenraad, het ordesecretariaat, de algemene ledenvergadering (ALV) en het jaarcongres, vertegenwoordiging in het buitenland en alle commissies, kandidatenzaken, declaratiegeschillen, klachtenafhandeling en praktijkondersteuning, de Notaristelefoon en corporate communicatie.

In 2022 is de Wet open overheid ingevoerd ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur. Conform de verplichting van deze wet heeft de KNB een Woo-coördinator aangesteld in de persoon van de bestuurssecretaris. Deze coördineert de juiste en tijdige afhandeling van bij de KNB binnengekomen verzoeken op grond van de Woo. Ook een jurist binnen de afdeling Praktijkzaken is belast met het verzamelen van de gevraagde documenten en het voorbereiden van de besluiten. Hoewel artikel 3.1.en 3.2. van de Woo nog niet in werking zijn getreden, is de KNB in 2022 begonnen met een voorbereiding van het actief openbaar maken van bestuurlijke stukken. In 2023 werden door de KNB vijf Woo-verzoeken in behandeling genomen.

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2023 is positief € 27.430. De begroting ging uit van een negatief resultaat van € 1.082.669. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de hogere inkomsten uit de algemene bijdrage en het congres, teruggave niet verrekenbare btw 2017-2021 en later ingevulde vacatures juristen en communicatie. Daar tegenover staan de hogere kosten van lobby en belangenbehartiging. Onder de kosten van de afdeling communicatie vallen onder andere de kosten van de Notaristelefoon; deze bedragen voor 2023 € 69.203.

1.6 KNB Diensten

Onderwijs en opleiding (O&K in de begroting)

Cursussen en congressen

Alle leden van de KNB hebben een permanente educatieverplichting. In ieder tijdvak, dat bestaat uit twee kalenderjaren, moeten leden veertig opleidingspunten halen. Het team Cursussen & Congressen voert de PE-administratie voor de leden en ontwikkelt en organiseert cursussen, congressen en bijeenkomsten, gericht op notariële thema's.

Specialistenverenigingen

Het team Cursussen & Congressen organiseert daarnaast ook bijeenkomsten voor de Vereniging voor Notariële Registergoederen Specialisten (NRS), de Vereniging van Mediators in het Notariaat

(VMN), de Vereniging Ondernemingsrechtsspecialisten Notariaat (VON) en de Vereniging IT-Notaris. Ook het verenigingsmanagement van deze notariële specialistenverenigingen is in handen van het KNB-bureau. De geleverde diensten worden onder kostprijs in rekening gebracht, wat ervoor zorgt dat het resultaat van O&K zelfs in het tweede jaar van de PE-verplichting negatief is.

Permanente educatie

Het jaarritme van het team cursussen en congressen hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2023 was het tweede jaar van de PE-verplichting. O&K sluit het boekjaar 2023 af met een negatief resultaat van € 22.073. (Vorig jaar met een negatief resultaat van € 87.506).

ICT & Procesoptimalisatie (I&P)

Onder de kop 'Digitaal Notariaat' en de kop 'Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat- ICT' zijn de activiteiten van deze afdeling beschreven. Het segment I&P heeft de grootste inkomsten en uitgaven binnen KNB. In het boekjaar 2023 heeft I&P meer inkomsten ontvangen uit de hogere aantallen BRP, lagere kosten BRP, lagere kosten informatiebeveiliging, lagere kosten KIP, later ingevulde vacatures, nog niet uitgegeven kosten Notarieel Portaal en nog niet uitgegeven kosten digitale akte. Hiertegenover staan de meerkosten van VIS, lagere inkomsten poortwachterstoelage VIS, meerkosten poortwachterstoelage, meer inhuur I&P, voorziening overgenomen lening van ABN AMRO aan Nobilex en de daarmee verband houdende borgstellingsprovisie en rente, hogere kosten PEC Davinci, definitieve aangifte vbp 2022, hogere kosten innovatie, geactiveerde kosten CRM en hogere kosten future pro(o)f. Per saldo heeft I&P een negatief resultaat van € 10.184.414 behaald. Begroot was een negatief resultaat van € 1.324.636.

De poortwachterstoelage wordt vanaf augustus 2019 in rekening gebracht bij elke inlichting VIS en BRP. Deze toeslag is bedoeld voor het vormgeven van de poortwachtersfunctie van het notariaat en het faciliteren van NotarisID. DOBV wordt gezien als de digitale poort naar Europa. De inkomsten uit deze toeslag zijn in 2023 aangewend om de nota's van Identiteitsvoorzieningen & Digitalisering Notariaat Holding B.V. (IDNH) te voldoen en de kosten voor de ontwikkeling van DOBV. IDNH zorgt vanaf oktober 2019 voor de uitvoering van het vormgeven van de poortwachtersfunctie en het faciliteren van NotarisID. NotarisID was gericht op twee hoofddoelstellingen: het vormgeven van een op eIDAS Hoog niveau identificatiemiddelen voor de notariële beroepsgroep en daarnaast vergelijkbare diensten voor de consumentenmarkt. Uit eigen analyse van IDNH is het afgelopen jaar gebleken dat de herziene eIDAS verordening vanuit Europa impact zou hebben op de ontwikkeling en de toekomst van NotarisID op de consumentenmarkt. Dit brengt veel onzekerheid met zich mee. De KNB neemt daarom in overweging in de komende periode of de continuïteit in de investeringen in dit consumentenproduct voortgezet kan worden. NotarisID richt zich in de komende periode daarom in principe alleen nog op de beroepsgroep.

Uitgeverij

Onder het segment uitgeverij vallen publicaties zoals WPNR, aandeelhoudersregisters en de

brochures. Door de hogere ledenbijdrage is het segment uitgeverij positiever uitgekomen dan begroot.

Rechtsvragen

De afdeling rechtsvragen heeft als kerntaak het beantwoorden van algemene rechtsvragen die het notariaat aangaan. Door de hogere advieskosten met hiertegenover de latere invulling van vacatures is het resultaat van de afdeling positiever uitgekomen dan begroot.

Public Relations en lobby

Stakeholdermanagement

Een belangrijke, reguliere taak van de KNB is stakeholdermanagement (en lobby). Deze worden veelal gefinancierd uit het PR-budget, waar ook de algemene reclamecampagnes worden betaald. In 2023 heeft het bestuur van de KNB besloten om als organisatie sterker te gaan inzetten op belangenbehartiging. Het bestuur heeft besloten om de belangenbehartiging te verstevigen door de activiteiten op dat gebied naar een hoger plan te tillen. Aangezien belangenbehartiging gaat over het benutten van kansen en het afwenden van bedreigingen – in dit geval voor het notariaat, voor de maatschappelijke waarden waarvoor de beroepsgroep staat, alsook voor de KNB zelf – is het voor een belangenorganisatie een kernactiviteit die de hele organisatie aangaat, niet alleen een specifieke persoon of afdeling.

Met de belangrijkste ketenpartners zoals de ministeries van Justitie & Veiligheid, Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties, Financiën en uitvoeringsorganisaties zoals de Belastingdienst, KvK en het Kadaster vindt frequent overleg en afstemming plaats zowel op bestuurlijk niveau, als op tactisch en vakinhoudelijk niveau. Binnen de KNB zelf wordt deze afstemming op gestructureerde wijze voorbereid via account overleggen, zodat alle relevante onderwerpen op de juiste plek worden besproken. Duidelijk is dat een aantal onderwerpen bij alle ketenpartners op tafel ligt.

Met de notariële softwareleveranciers (NSL's) is ook in 2023 op regelmatige basis overleg geweest. Daarin kwamen onderwerpen aan de orde die als gevolg van wijzigende wet- en regelgeving van belang zijn voor de NSL's en ook de projecten van zowel de ketenpartners als de KNB. Specifiek is veel aandacht gegaan naar problemen rond de implementatie van Syvas, een project van het Kadaster dat de digitale aanlevering van stukken vanuit het notariaat behelst.

Politiek

Behalve met deze stakeholders vindt ook op politiek-bestuurlijk niveau veelvuldig overleg plaats. Zo sprak de KNB afgelopen jaar een aantal keer met minister Weerwind voor Rechtszekerheid (over onder meer de door het notariaat gewenste 'grijze lijst' en andere instrumenten voor de notariële poortwachtersrol), met minister De Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (over de Omgevingswet en het digitale biedboek) en met staatssecretaris Van Huffelen van Koninkrijksrelaties en Digitalisering (over eID-middelen en de bezetting van het notariaat op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius). Daarnaast voerde de KNB ook diverse gesprekken met de woordvoerders notariaat van de verschillende Tweede Kamerfracties en had de KNB een belangrijke inbreng in het debat van de vaste Kamercommissie van Financiën over speculatieve grondhandel.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)

Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de algemene reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is met bijna 14% gestegen. Er zijn in dit boekjaar 250.612 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving is per 1 januari 2023 verlaagd naar € 5,50 per inschrijving. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen. Per saldo heeft het CLTR een positief resultaat van € 205.274 behaald.

1.7 Overige ondersteunende diensten

Centraal Testamentenregister (CTR)

Sinds 1 januari 2007 wordt het beheer en de exploitatie van het CTR uitgevoerd door de KNB. Hiervoor is een convenant gesloten tussen het Ministerie van Justitie en Veiligheid en de KNB. Eerder lag de uitvoering van het CTR bij het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Doel van deze overgang is om te komen tot een substantiële kostenbesparing en een kwaliteitsverbetering. Het CTR is sinds mei 2012 aangesloten op het Europese netwerk van testamentenregisters. Door deze aansluiting kunnen notarissen in andere Europese landen digitaal inlichtingenverzoeken doen bij het CTR en vice versa. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft besloten per 1 januari 2017 het tarief van het CTR te verlagen naar € 5,50. Het CTR teert hiermee geleidelijk in op haar reserve. Door meer inschrijvingen is het negatief resultaat lager dan begroot.

Onderzoek- en ontwikkelingsfonds

De bestemmingsreserve is bedoeld om kosten die samenhangen met de ontwikkeling van (nieuwe) notariële diensten te financieren. Dit jaar zijn er geen onderzoeken geweest.

Ondersteuningsfonds

In 2023 is er geen beroep gedaan op het ondersteuningsfonds.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak

Vanaf oktober 2016 is elke notaris weer verplicht collectief verzekerd, omdat niet iedere notaris individueel verzekeraar bleek te zijn. Een specificatie van de verzekeringsbijdragen voor het boekjaar 2023 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen". Door het hogere aantal notarissen is het resultaat € 159.549 positief. De bestemmingsreserve verzekeringen komt uit op € 1.297.954.

Verzekeringen – arbeidsongeschiktheid en zorg – en schadeverzekeringen

Om inkoopkortingen voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de zorg- en schadeverzekeringen te bedingen, heeft de KNB mantelovereenkomsten afgesloten met Movir, OHRA en De Goudse. De leden en de kantoormedewerkers kunnen hierdoor korting krijgen op deze verzekeringen.

1.8 Verbonden partijen

Stichting ECH (zeggenschap 50% KNB en 50% Raad van Advies)

Het bestuur van Stichting ECH wordt in 2023 gevormd door vier bestuurders, waarvan twee door KNB benoemd en twee vanuit de raad van advies.

Stichting ECH maakt gebruik van PEC en de inzet van medewerkers van de KNB. Hiervoor zijn zakelijke prijsafspraken gemaakt.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB

Het bestuur van Stichting Voorzieningsfonds van de KNB bestaat uit de 3 bestuursleden die geleverd worden door de KNB; de voorzitter, de penningmeester en een lid.

Stichting Pensioenfonds Notariaat

Op grond van de statuten van Stichting Pensioenfonds Notariaat (SPN) worden de bestuursleden als volgt benoemd: 3 leden op basis van voordracht door de KNB, 2 leden op basis van voordracht door de Bond van Medewerkers in het Notariaat, 1 lid vanuit de gepensioneerden en 2 leden op voordracht door het bestuur van het SPN. Per 1 juli 2014 is de pensioenraad omgevormd naar de PensioenKamer. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Stichting Rechtszekerheid Digitaal

Stichting Rechtszekerheid Digitaal is in 2023 opgeheven en uitgeschreven bij de KvK. De noodzaak voor het scheppen van randvoorwaarden waaraan digitale initiatieven moeten voldoen, is komen te vervallen.

Stichting Nobilex

Het bestuur van Stichting Nobilex wordt benoemd door de KNB en bestaat uit drie of vijf natuurlijke personen. Op dit moment bestaat het bestuur van Stichting Nobilex uit drie personen, waarvan een persoon tevens bestuurslid van de KNB is. De andere twee personen zijn onafhankelijk van de KNB.

Stichting Nobilex houdt zich bezig met een doelmatige en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening door juridische dienstverleners en is eigenaar van de Nobilex groep. Een van de groepsmaatschappijen van de Nobilex groep, Nobilex Automatisering B.V., ontwikkelt kantoorautomatisering voor en door notariskantoren.

Nobilex Holding B.V. en Nobilex Automatisering B.V. hebben in april 2018 een financiering aangetrokken van ABN AMRO Bank N.V. ter grootte van € 8.600.000 (de ABN AMRO lening). Als voorwaarde van de ABN AMRO Bank N.V. om de ABN AMRO lening te verschaffen, heeft de KNB, naast Avisi Managed Services B.V. die zich mede borg had gesteld, zich voor Nobilex Automatisering B.V. op 11 april 2018 hoofdelijk borg gesteld. Oorspronkelijk tot een bedrag van € 4.700.000, welke bedrag in 2020 verhoogd is tot € 6.130.000. Nobilex was over dit bedrag een borgstellingsprovisie verschuldigd van 3,8%.

De borgstelling van de KNB en Avisi Managed Services B.V. was hoofdelijk. Dit betekende dat indien ABN AMRO Bank N.V. de borgstelling zou invoeren, de KNB in theorie voor het gehele

bedrag van de borgstelling, inclusief die van Avisi Managed Services B.V., kon worden aangesproken.

Begin 2023 hebben stakeholders van Nobilex, waaronder de KNB als crediteur en als belanghebbende, onderzocht of en op welke wijze Nobilex voor het notariaat kon worden behouden als een strategische innovatieve notariële softwareleverancier. Op verzoek van de stakeholders heeft Nobilex haar businessplan herijkt met als doel om voor de komende drie jaar stabiliteit voor Nobilex te creëren zodat Nobilex zich kan blijven ontwikkelen en innoveren in het belang van het notariaat. Om die doelstellingen te kunnen bereiken moest Nobilex (financieel) worden geherstructureerd in 2023 en 2024. Een gedeelte van de (financiële) herstructurering is in 2023 geïmplementeerd.

Als onderdeel van de implementatie van de (financiële) herstructurering van Nobilex die in 2023 heeft plaatsgevonden, heeft de KNB in mei 2023 de ABN AMRO lening (met de daarbij behorende gevestigde zekerheden en de borgstelling door Avisi Managed Services B.V. ter grootte van € 8.600.000 overgenomen. Tot het moment van de overname van de ABN AMRO lening door de KNB was alle uitstaande rente betaald. De overname van de ABN AMRO lening door de KNB vond plaats in het kader van de genoemde (financiële) herstructurering omdat (i) Nobilex vanaf juli 2023 de ABN AMRO lening in delen moest gaan terugbetalen en daartoe zelfstandig niet in staat zou zijn geweest, (ii) de voortdurende oplopende rente tot onnodige hoge (rente) lasten leidde bij Nobilex, (iii) de hoofdelijkheid van een borgstelling door de KNB ertoe leidde dat *de facto* het uiteindelijke financiële risico van de KNB de volledige € 8.600.000 kon bedragen en (iv) de huidige voorwaarden van de ABN AMRO lening een implementatie van een (financiële) herstructurering van Nobilex zouden hebben bemoeilijkt. Als gevolg van de overname door de KNB van de ABN AMRO lening en de gelden die de KNB aan ABN AMRO Bank N.V. heeft betaald voor de overname, is het werkkapitaal van de KNB in 2023 met € 8.600.000 gedaald. Op basis van het voorzichtigheidsbeginsel is voor de overgenomen ABN AMRO lening, de borgstellingsprovisie en rente een voorziening getroffen op de balans van de KNB voor het geheel, ter grootte van € 9.177.601. De reden voor het nemen van de voorziening voor de KNB is dat er gerede kans bestaat dat de Nobilex groep zelfstandig niet in staat zal zijn aan haar terugbetalingsverplichtingen onder de overgenomen ABN AMRO lening, rente en aanverwante kosten te voldoen.

Na balansdatum van 31 december 2023 heeft de KNB als onderdeel van de implementatie van de (financiële) herstructurering van Nobilex en afspraken met Avisi Solutions B.V. en Avisi Managed Services B.V. daaromtrent in februari 2024 onder meer de uitstaande vorderingen van Avisi Solutions B.V. en Avisi Managed Services B.V. ter grootte van € 2.009.729 (hoofdsom en uitstaande rente) op Nobilex Automatisering overgenomen voor € 1. Als onderdeel van de door de KNB en Avisi Managed Services B.V. gemaakte afspraken is onder meer de borgstelling van Avisi Managed Services B.V. jegens de KNB vervallen.

Voorts heeft de KNB na balansdatum van 31 december 2023 en als onderdeel van de implementatie van de (financiële) herstructurering van Nobilex op 30 april 2024, haar totale vordering op de Nobilex groep, zijnde € 11.353.933,06 (€ 9.344.204,06 hoofdsom en uitstaande rente wegens de overgenomen ABN AMRO lening en € 2.009.729,- hoofdsom en uitstaande rente wegens de overgenomen vorderingen van Avisi Solutions B.V. en Avisi Managed Services B.V.), overgedragen aan Stichting Nobilex voor € 1 en de verplichting van Stichting Nobilex om die

vordering in te brengen in de Nobilex groep als kapitaal met als doel vermenging op de balans van Nobilex Automatisering B.V., de enige schuldenaar onder die vordering.

De commissie van advies van de ledenraad en de ledenraad in brede zin zijn op hoofdlijnen op de hoogte gehouden en geïnformeerd rondom het strategisch belang van Nobilex voor het notariaat als innovatieve notariële softwareleverancier, de positie van de KNB als (financieel) belanghebbende en de (financiële) herstructurering van de Nobilex groep.

Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat

Stichting Digitalisering & Identiteitsvoorzieningen Notariaat (SDIN) is op 11 oktober 2019 opgericht. Het bestuur wordt benoemd door de KNB en bestaat uit drie of meer bestuursleden. De Stichting heeft ten doel het direct of indirect houden van aandelen in vennootschappen die zich bezighouden met het beheer en onderhoud van een centrale infrastructuur waarbinnen WID-scanners functioneren en het ter beschikking stellen van WID-scanners aan notariskantoren. Daarnaast de verdere ontwikkeling van identificatiemiddelen en het verkrijgen en behouden van relevante certificering en andere activiteiten met het oog op de rol van de notaris met betrekking tot identificatie, ondertekening en de wettelijke poortwachtersfunctie van de notaris.

Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat

Het bestuur van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaat uit vijf tot zeven leden en is nu een personele unie met KNB-bestuurders. Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat is op 13 juni 2018 opgericht. De activiteiten van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat bestaan voornamelijk uit de instandhouding van een fonds als bedoeld in artikel 88a Wet op het notarisambt om de continuïteit van de goede notariële dienstverlening te garanderen en te bevorderen, en voorts het verrichten van al hetgeen met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De inkomsten in 2023 zijn hoger dan begroot vanwege het grote aantal gepasseerde akten in het notariaat. De heffing van de akte in 2024 blijft gelijk. In het bestuursverslag en de jaarrekening van Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat worden de cijfers toegelicht.

1.9 Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten over het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving. Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC-diensten te financieren en om verkennend onderzoek naar relevante innovaties te faciliteren. In het boekjaar 2023 is deze reserve afgenomen met name vanwege het treffen van een voorziening voor de lening, rente en borgstellingsprovisie, waardoor de reserve per 31 december 2023 negatief is en wel € 6.210.425. Hier komt nog bij dat zoals uit de gesegmenteerde begroting op pagina 23 blijkt, er de komende jaren fors geïnvesteerd wordt in ICT & Procesoptimalisatie en de negatieve reserve nog negatiever wordt. Om de doelstellingen te halen zijn meer inkomsten nodig. De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren. De reserve kwaliteitstoetsing valt vrij, omdat de kosten van de peer reviews vanaf 2020 door Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat worden gedragen. Het voornemen bestaat om deze reserve toe te voegen aan de reserve afdeling rechtsvragen. De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en aansluitingen te bouwen voor externe partijen. De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld.

Een groot weerstandsvermogen is noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen en eventuele risico's kunnen worden opgevangen. Om het weerstandsvermogen weer op peil te krijgen, is het nodig structureel meer inkomsten te genereren. Het bestuur is in gesprek met de ledenraad over het verhogen van de ledenbijdragen en/of diensten in 2024 en 2025. In de ingelaste ledenraadsvergadering van 29 april 2024 is de ledenraad akkoord gegaan met het voorstel van het bestuur om per 1 juni 2024 de poortwachterstoelagen te verhogen met € 0,82 per inlichting. Deze verhoging is in de begrotingen van 2024 en 2025 op de verwerkt op pagina 23 en 24. Daarnaast stelt het bestuur voor om een nieuwe bijdrage belangenbehartiging en future pro(o)f te introduceren per 1 juli om deze activiteiten te financieren. Dit voorstel zal worden ingebracht bij de ALV van juni 2024 en is niet meegenomen in de begrotingen van 2024 en 2025. De totale algemene reserve (inclusief financieringsresultaat) bedraagt per 31 december 2023 € 5.574.714.

Den Haag, 16 mei 2024

Het bestuur bestaande uit:

mr. I.C.A. Braun

mr. I.M. Cox

mr. E.M.J.J. Engelen (penningmeester)

mr. T.P. Flokstra

mr. A.H.I. Hoogendam

mr. J.A.M. Janssens

mr. A.M.J.M. Ploumen (voorzitter)

Begroting 2025 en voorstel bijdrage

	werkelijk 2023	werkelijk 2022	begroting 2023	aangepaste begroting 2024	begroting 2025
Baten	22.335.801	23.392.633	21.095.363	28.251.470	33.639.331
Directe kosten	13.550.665	11.736.133	13.669.826	16.394.490	19.987.753
Bruto marge	8.785.136	11.656.500	7.425.537	11.856.980	13.651.578
Personeelskosten	5.944.045	4.784.768	6.548.017	8.362.774	8.564.226
Afschrijvingskosten	941.502	713.494	911.977	1.204.690	1.024.072
Overige bedrijfskosten	2.927.446	2.726.340	3.686.475	3.640.526	3.767.040
Totaal overige kosten	9.812.993	8.224.602	11.146.469	13.207.990	13.355.338
Financiële baten en lasten	587.203	-1.204.193	0	52.099	50.253
Bijzondere bate	-9.177.602	0			
Exploitatiesaldo voor belasting	-9.618.256	2.227.705	-3.720.932	-1.298.911	346.493
Vennootschapsbelasting	(249.761)	(113.448)	0	0	0
Exploitatiesaldo na belasting	(9.868.017)	2.114.256	(3.720.932)	(1.298.911)	346.493

In de ingelaste ledenraadsvergadering van 29 april 2024 is de ledenraad akkoord gegaan met het voorstel van het bestuur om per 1 juni 2024 de poortwachterstoelagen te verhogen met € 0,82 per inlichting. Deze verhoging is in de begrotingen van 2024 en 2025 verwerkt.

Op de volgende bladzijde treft u de gesegmenteerde begrotingen aan en daarna een overzicht voorstel bijdragen januari tot en met december 2025.

Een begroting is een zo goed mogelijke meetlat voor de toekomst, maar hoe verder de toekomst hoe onzuiverder de cijfers. De begroting geeft een beeld waar de KNB naar toe gaat.

2. Begroting 2024 en begroting 2025

aangepaste begroting 2024

	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR Beroepsopl	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal
Baten	4.338.772	320.152	18.488.962	572.494	2.062.500	532.564	1.072.500				28.251.470
Directe kosten		93.690	12.531.936	172.800	2.057.395	92.030	1.015.139		0	0	16.394.490
Bruto marge	4.338.772	226.462	5.957.026	399.694	5.105	440.534	57.361		0	0	11.856.980
Personeelskosten	2.846.964	219.884	2.422.207	262.967	393.313	310.457	85.047				7.181.521
Toegerekende perskst	472.127	54.118	334.502	48.519	87.474	52.719	13.296				1.181.253
Afschrijvingskosten		14.193	350.994		126.285		83.935				595.407
Toegerekende afschrkst	245.031	28.123	173.625	25.219	45.408	27.344	6.871				609.283
Overige bedrijfskosten	2.914.747	55.063	340.554	49.363	89.053	53.690	13.567				3.640.526
Totaal overige kosten	6.478.869	371.381	3.621.882	386.068	741.533	444.210	202.716		0	0	13.207.990
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0		0	0	52.099

	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR Beroepsopl	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal
Exploitatiesaldo voor vpb	-2.140.097	-144.919	2.335.144	13.626	-199.866	-3.676	-145.355		0	52.099	-1.298.911
vpb											PM

begroting 2025

	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR Beroepsopl	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal
Baten	4.395.106	336.755	22.780.815	570.907	2.062.500	538.951	1.072.500				33.639.331
Directe kosten		95.044	15.478.281	170.159	2.192.006	96.170	1.023.893		0	0	19.987.753
Bruto marge	4.395.106	241.711	7.302.534	400.748	408.297	442.781	48.607		0	0	13.651.578
Personeelskosten	3.113.549	224.183	2.404.224	268.146	370.602	291.093	64.518				7.421.346
Toegerekende perskst	456.790	52.360	323.635	46.942	62.290	51.006	12.864				1.142.880
Afschrijvingskosten		14.193	163.494		104.293		83.935				385.915
Toegerekende afschrkst	256.643	29.456	181.854	26.414	47.559	28.640	7.197				638.157
Overige bedrijfskosten	3.018.936	56.751	351.000	50.877	91.785	55.337	13.984				3.767.040
Totaal overige kosten	6.845.918	376.943	3.424.207	392.379	729.272	426.076	182.498		0	0	13.355.338
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0		0	0	50.253
Exploitatiesaldo voor vpb	-2.450.812	-135.232	3.878.327	8.369	-127.152	16.705	-133.891		0	0	346.493
vpb											PM

2. Overzicht voorstel bijdragen 2025

In de ALV van 2023 is het voorstel van de ledenraad overgenomen om de bijdragen vanaf 2023 jaarlijks te indexereren met CPI van oktober 2022. De hoogte van de bijdragen van 2024 waren eind november 2023 bekend. De bijdrage bestuursorganen is bedoeld voor de forfaitaire vergoeding voor ringbestuurders. De CPI oktober 2023 was -1,98% en is voor 2024 op 0 gesteld. Gezien het negatieve weerstandsvermogen per 31 december 2023 en de verwachte uitgaven in 2024, is het bestuur in gesprek met de ledenraad over het verhogen van de ledenbijdragen en/of diensten in 2024 en 2025. In de ingelaste ledenraadsvergadering van 29 april 2024 is de ledenraad akkoord gegaan met het voorstel van het bestuur om per 1 juni 2024 de poortwachterstoelagen te verhogen met € 0,82 per inlichting. Deze verhoging is in de begrotingen van 2024 en 2025 op de vorige pagina's verwerkt. Daarnaast stelt het bestuur voor om een nieuwe bijdrage belangenbehartiging en future pro(o)f te introduceren per 1 juli 2024 om deze activiteiten te financieren. Dit voorstel zal worden ingebracht bij de ALV van juni 2024 en is niet meegenomen in onderstaande specificatie.

Onderstaand volgt een specificatie van de bijdragen per bijdragecategorie.

	2025	2024
	CPI indexatie	
	voorstel	vastgesteld
A. Notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	PM	2.543,23
Bijdrage public relations (excl. BTW)	PM	292,33
Bijdrage bestuursorganen	PM	122,78
Bijdrage I&P	PM	841,90
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	3.875,23
AA. Toegevoegd notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	PM	2.543,23
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	2.618,23
B. Kandidaat-notarissen in de maatschap*		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	PM	2.543,23
Bijdrage public relations (excl. BTW)	PM	292,33
Bijdrage bestuursorganen	PM	122,78
Bijdrage I&P	PM	841,90
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	3.875,23
C. Kandidaat-notarissen (> 6 jr.)	PM	905,04
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	980,04
D. Kandidaat-notarissen (> 3 jr.)	PM	351,96
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	426,96
E. Kandidaat-notarissen (< 3 jr.)	PM	215,15
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	<u>PM</u>	<u>75</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	PM	290,15

*c.q. kandidaat-notarissen die ondernemingsrisico lopen

Verslag van de financiële commissie van de Commissie van Advies (onderdeel van de ledenraad KNB)

Aanwezig: mevrouw M.A. van Wensveen, hoofd financiën en administratie KNB

de heer mr. E.M.J.J. Engelen, bestuurslid KNB (penningmeester)

de heer C. van Haperen, lid ledenraad en Commissie van Advies

de heer N. Trabelsi, lid ledenraad en Commissie van Advies

de heer B. Versteeg, lid ledenraad en Commissie van Advies

Overige aanwezigen:

de heer H. Kuijpers, directeur KNB

mevrouw J. Roos, secretaris ledenraad & Commissie van Advies

Afwezig: de heer J. Nobel, lid ledenraad en Commissie van Advies

de heer L. Louwerier, lid ledenraad en Commissie van Advies

Datum: Vrijdag 19 maart 2024

Locatie: KNB en digitale vergadering via Teams

Op uitnodiging van het bestuur van de KNB is de financiële commissie van de Commissie van Advies van Ledenraad bijeengekomen om toelichting te krijgen op de volgende conceptstukken. Ten behoeve de Ledenraad rapporteert de Commissie van Advies als volgt:

1. Financieel jaarverslag en jaarrekening KNB ordejaar 2023 en toelichting

Tijdens de vergadering is door mevrouw Van Wensveen het financieel verslag en de jaarrekening van de KNB uitgebreid toegelicht. De leden van de Commissie van Advies werden uitgenodigd hun vragen te stellen.

Er kan worden geconcludeerd dat de stukken een goed inzicht geven in de baten en lasten van de KNB over het boekjaar 2023 en het vermogen van de KNB. Ook werden de toekomstige ontwikkeling van het vermogen en de te verwachten baten en lasten voor boekjaar 2024 toegelicht.

Gedurende de bespreking zijn veel onderwerpen aan de orde geweest die de commissie graag wil delen met de ledenraad, zoals onder andere:

- a. Het boekjaar 2023 laat inclusief onttrekking aan bestemmingsreserves een negatief resultaat zien van € 9.868.017 (na het saldo van onttrekking aan de bestemmingsreserves een negatief resultaat van € 9.708.467). Begroot was een negatief resultaat van € 3.720.932. Ter vergelijking; het boekjaar 2022 liet een positief resultaat zien van € 2.114.256.
- b. De algemene reserve is in het boekjaar 2023 sterk afgenomen vanwege het treffen van een voorziening voor de lening, rente en borgstellingsprovisie ten behoeve van Nobilex Automatisering B.V. De algemene reserve heeft per einde boekjaar 2023 een saldo van € 5.574.174. De komende jaren wordt een flinke investering verwacht in

- ICT & Procesoptimalisatie waardoor de reserves verder zullen afnemen indien geen maatregelen worden genomen. Om alle doelstellingen te halen zijn meer inkomsten nodig.
- c. Vooruitlopend op de afboeking van de lening aan Nobilex Automatisering B.V., is de borgstellingsprovisie die de afgelopen jaren bij Nobilex Automatisering B.V. in rekening is gebracht, nu in een keer opgegeven als post bij de vennootschapsbelasting. Als na afronding van het jaarwerk de lening wordt afgeboekt, kan dit de komende jaren als verliespost worden opgegeven. Hierover is een standpunt van de belastingdienst gevraagd. Vanuit de financiële commissie wordt benadrukt dat aan de belastingdienst duidelijk dient te worden verwoord dat de KNB verwacht dat niet dit volledige bedrag als verlies wordt gezien, omdat uiteindelijk inkomsten vanuit het product worden verwacht.
  - d. Als negatief effect op het resultaat wordt onder andere de hogere kosten voor de uitvoering van de poortwachtersfunctie van het notariaat genoemd. Dit bestaat onder andere uit de beheerskosten van DOBV en overige kosten van NotarisID en PWFID.
  - e. De bestemmingsreserve CTR is gelieerd aan CTR. De afspraken met het Ministerie van Justitie en Veiligheid zijn dat geleidelijk wordt ingeteerd op deze reserve, onder meer door ook kosten van bijvoorbeeld het opzetten van digitale akten en het vernieuwen van het PEC-platform gedeeltelijk ten laste van CTR te laten komen.

Begin mei 2024 vindt een gesprek met de accountant plaats. Naar verwachting geeft deze een goedkeurende verklaring af.

De Commissie van Advies van de ledenraad is tevreden met de duidelijke toelichtingen. De commissie kan zich vinden in het verslag en de jaarrekening over het boekjaar 2023 inclusief de begroting en adviseert de ledenraad deze met een positief advies aan de algemene ledenvergadering voor te leggen.

De commissie dankt mevrouw Van Wensveen alsmede de penningmeester voor hun inzet en inspanningen.

4. JAARREKENING

2023

4.1 Balans per 31 december 2023
(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
I Vaste activa		
Immateriële vaste activa	6.236.265	7.280.696
Materiële vaste activa	93.811	101.821
	<hr/>	<hr/>
	6.330.076	7.382.517
II Vlottende activa		
Vorraden	97.140	86.023
Vorderingen en overlopende activa	5.528.701	7.876.591
Effecten	8.044.733	7.431.741
Liquide middelen	3.239.397	6.106.872
	<hr/>	<hr/>
	16.909.971	21.501.227
III Kortlopende schulden en overlopende passiva	11.149.650	7.084.879
Werkkapitaal	<hr/>	<hr/>
	5.760.321	14.416.347
	<hr/>	<hr/>
	12.090.397	21.798.864
	<hr/>	<hr/>
IV Eigen Vermogen		
Algemene reserves	5.574.714	15.057.677
Bestemmingsreserves	6.515.684	6.741.188
	<hr/>	<hr/>
Eigen vermogen	12.090.397	21.798.865
Eigen vermogen	<hr/>	<hr/>
	12.090.397	21.798.865
	<hr/>	<hr/>

0

4.2 Rekening van baten en lasten

	werkelijk <u>2023</u>	werkelijk <u>2022</u>	begroting <u>2023</u>
2 Baten	22.335.801	23.392.633	21.095.363
3 Directe kosten	13.550.665	11.736.133	13.669.826
Bruto marge	<hr/> 8.785.136	<hr/> 11.656.500	<hr/> 7.425.537
4 Personeelskosten	5.944.045	4.784.768	6.548.017
5 Afschrijvingskosten	941.502	713.494	911.977
6 Overige bedrijfskosten	2.927.446	2.726.340	3.686.475
Totaal overige kosten	<hr/> 9.812.993	<hr/> 8.224.602	<hr/> 11.146.469
7 Financiële baten en lasten	587.203	-1.204.193	0
Bijzondere baten en lasten	-9.177.602	0	
Exploitatiesaldo voor belasting	-9.618.256	2.227.705	-3.720.932
8 Vennootschapsbelasting	-249.761	-113.448	0
Exploitatiesaldo na belasting	-9.868.017	2.114.256	-3.720.932

4.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Bedrijfsresultaat	-1.027.857	3.431.898
Resultaat bestemmingsreserve verzekeringen	159.549	80.429
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen exclusief verzekeringen en svf	1.067.440	787.076
- veranderingen in werkkapitaal		
. Mutatie debiteuren	1.904.877	-1.955.772
. Mutatie te ontvangen rente	23.640	-7.912
. Mutatie overlopende passiva	1.707	-405.313
. Mutatie voorzieningen	0	0
. Mutatie aan- en verkopen effecten	-66.658	-949.162
. Mutatie voorraden	-11.118	-16.412
. Mutatie crediteuren	3.347.965	-236.866
. Mutatie overige vorderingen	474.000	-655.407
. Mutatie overlopende activa	-23.498	104.763
. Mutatie overige schulden	731.792	730.235
. Mutatie belastingen en sociale premies	-47.822	1.013.547
	<u>6.334.884</u>	<u>-2.378.300</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	6.534.016	1.921.102
Betaalde respectievelijk ontvangen interest	40.869	26.059
Vennootschapsbelasting	-249.761	-113.448
	<u>-208.892</u>	<u>-87.389</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	6.325.124	1.833.712
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	86.338	-1.850.793
Investerings in materiële vaste activa	-101.337	-16.932
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-14.999</u>	<u>-1.867.725</u>
Netto kasstroom	6.310.126	-34.012
Mutatie geldmiddelen	-2.867.475	-34.012
Verschil	9.177.601	0
Liquide middelen 31.12.2021		6.140.883
Liquide middelen 31.12.2022	6.106.872	6.106.872
Liquide middelen 31.12.2023	3.239.397	
Mutatie geldmiddelen	-2.867.475	-34.012

4.4 Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

De KNB en haar organisatie zijn geregeld in de Wet op het notarisambt (Wna). De KNB is bij wet ingesteld en is een publiekrechtelijke rechtspersoon. Alle in Nederland gevestigde notarissen en werkzame toegevoegd notarissen en kandidaat-notarissen zijn lid van de KNB. De KNB heeft tot taak de bevordering van een goede beroepsuitoefening door de leden en van hun vakbekwaamheid. Haar taak omvat mede de zorg voor de eer en het aanzien van het notarisambt. Bij verordening worden beroeps- en gedragsregels van de leden van de KNB vastgesteld. Tevens kunnen bij verordening regels worden gesteld betreffende de bevordering van de vakbekwaamheid van de leden en de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Verder is de KNB verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitstoetsen bij haar leden, die worden verricht door deskundigen die zijn aangewezen door de KNB. De jaarrekening is opgesteld op basis van eigen grondslagen. KNB is gevestigd te Den Haag en ingeschreven in de KvK onder nummer 50179705.

Waarderingsgrondslagen

Alle activa en passiva zijn nominaal gewaardeerd, tenzij anders vermeld. De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijzen, verminderd met afschrijvingen die tijdsevenredig berekend worden op basis van de geschatte levensduur van de desbetreffende activa.

Aanschaffingen voor een lager bedrag dan € 2.500 per project worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

De effecten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde aan het einde van het boekjaar. De actuele waarde is bepaald op basis van marktwaarde.

Waarderingsverschillen als gevolg van koersfluctuaties van effecten worden verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Bij verkoop van effecten gerealiseerde koersverschillen worden eveneens verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Vanwege de sterke koersfluctuaties wordt het financieringsresultaat vanaf boekjaar 2021 als aparte post onder de algemene reserve gepresenteerd en niet meer toegerekend aan de verschillende segmenten.

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor dubieuze vorderingen.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijks verschuldigde bijdragen voor de pensioenregelingen (middelloon en beschikbare premieregeling) worden rechtstreeks in de rekening van baten en lasten verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen. De overrente wordt geboekt op basis van het kasstelsel.

Jubileumuitkeringen worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht in het jaar van uitkering.

De premies voor de collectieve verzekeringen worden omgeslagen over de notarisleden en tekorten of overschotten worden rechtstreeks via de balans onttrokken c.q. toegevoegd aan de bestemmingsreserve verzekeringen.

De baten en lasten worden tot uitdrukking gebracht in het jaar waarop zij betrekking hebben, met dien verstande dat mogelijke verliezen worden genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op basis hiervan de aangiften ingediend. De belastingdienst heeft de aangiften ongewijzigd overgenomen.

Beperking verspreidingskring

De jaarrekening van de KNB is uitsluitend bedoeld voor een specifieke gebruikersgroep, zijnde de leden van KNB. Hierdoor is de jaarrekening niet geschikt voor andere doeleinden.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode en draagt, in samenhang met de balans en rekening van baten en lasten, bij aan het inzicht in de financiering van de activiteiten van de beroepsorganisatie, alsmede in de liquiditeit, de solvabiliteit en de kwaliteit van het behaalde resultaat.

Het bedrijfsresultaat wordt aangepast voor:

- 1) Posten van de rekening van baten en lasten die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in dezelfde periode.
- 2) Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, handelsdebiteuren en handelscrediteuren.
- 3) Posten van de rekening van baten en lasten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet beschouwd worden als behorend tot de operationele activiteiten.
- 4) De effecten worden niet beschouwd als zeer liquide activa en zijn daarom niet meegenomen in het saldo geldmiddelen.

4.5 Toelichting op de balans

I Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa (software) was als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	7.280.696	6.140.772
Investerings in software	-86.338	1.850.793
	<hr/> 7.194.358	<hr/> 7.991.566
Afschrijvingen	-958.093	-710.870
Boekwaarde ultimo boekjaar	<hr/> 6.236.265	<hr/> 7.280.696

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	101.821	161.096
Investerings in computers	101.337	16.932
	<hr/> 203.157	<hr/> 178.027
Afschrijvingen	-109.346	-76.206
Boekwaarde ultimo boekjaar	<hr/> 93.811	<hr/> 101.821

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

II Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Onder deze post zijn begrepen:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Debiteuren	350.107	2.254.984
Te ontvangen rente	1.610	25.250
Belastingen en sociale premies	45.208	14.079
Overige vorderingen	4.635.453	5.109.453
Overlopende activa	496.323	472.825
	<hr/> 5.528.701	<hr/> 7.876.591

Effecten

	Verkrijgings-	Koers-	Aan-verkopen	Aan-verkopen	koersresultaten		Verkrijgings-	Koers-
	waarde	waarde	verkrijgings-	tegen beurs-	door	door	waarde	waarde
	31-12-2022	31-12-2022	waarde	waarde	verkoop	waardering	31-12-2023	31-12-2023
Obligaties	4.901.679	4.427.748	-22.277	18.127	-40.404	279.835	4.879.402	4.685.305
Aandelen	2.521.805	3.003.993	66.701	49.694	17.024	288.717	2.588.506	3.359.428
Totaal boekjaar 2023	7.423.484	7.431.741	44.424	67.821	-23.380	568.551	7.467.908	8.044.733
Totaal boekjaar 2022	6.026.702	7.712.831	1.396.782	947.955	81.391	-1.310.436	7.423.484	7.431.741

De effecten liggen in open bewaargeving bij ABN-AMRO Effectenbewaarbeprijf N.V. te 's-Gravenhage. De effectenportefeuille is verpand aan ABN-AMRO Bank NV als zekerheid voor de afgegeven borg.

Liquide middelen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Kas-, bank- en giroaldi	3.239.397	6.106.872
	<u>3.239.397</u>	<u>6.106.872</u>

De rentevergoeding op de spaarrekening bedraagt tussen 0% en - 0,50% en op de vermogensspaarrekening 0,00%. Een bedrag van € 1.000.000 staat op deposito's. Jaarlijks per 29 augustus, per 13 december en per 9 maart vervalt € 100.000. De vervaldata liggen tussen 9 maart 2024 en 29 augustus 2025.

III Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder deze post zijn begrepen:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Crediteuren	8.021.951	4.673.985
Belastingen en sociale premies	444.657	461.351
Overige schulden en te betalen kosten	2.673.366	1.941.574
Overlopende passiva	9.677	7.970
	<u>11.149.650</u>	<u>7.084.879</u>

Met de belastingdienst zijn gesprekken geweest om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. De belastingdienst heeft een voorlopig standpunt ingenomen en de KNB heeft op grond hiervan de aangiften voor boekjaar 2016/2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 ingediend. De belastingdienst heeft de ingediende aangiften ongewijzigd overgenomen. De definitieve aangifte 2022 is in februari 2024 ingediend.

V Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen*Meerjarige financiële verplichtingen*

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
De verplichtingen uit hoofde van huurcontracten bedragen	2.522.662	529.090
Deze verplichtingen hebben een resterende looptijd van 1 jaar en 6 maanden.		
KNB is verplichtingen aangegaan met Avisi en Davinci voor hosting en beheer van het PEC platform.	3.651.801	2.954.916
Van januari 2023 tot september 2023 heeft de KNB de verplichting om vanuit de poortwachterstoelag IDNH € 5.640.000 te betalen en de mogelijkheid bestaat dat de financiering langer doorloopt. Voor 2024 is rekening gehouden met de afwikkeling van NotarisID en de kosten van PWFID.	5.360.000	5.640.000

IV Eigen Vermogen	Algemene reserves						
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2023
	saldo 31-12-21	res bestemming	directe mutatie	saldo 31-12-22	res bestemming	directe mutatie	saldo 31-12-23
KNB bureau	5.253.608	164.617		5.418.225	27.430		5.445.655
Onderwijs en Kandidatenzaken	74.667	-87.506		-12.839	-22.073		-34.912
Kwaliteitstoetsing	735.767	0		735.767	0		735.767
ICT & Procesoptimalisatie	1.061.951	2.912.038		3.973.989	-10.184.414		-6.210.425
Uitgeverij	678.480	20.234		698.714	8.632		707.346
Rechtsvragen	189.400	-36.011		153.389	-171.700		-18.311
Public Relations	574.439	121.057		695.496	66.686		762.182
CLTR	3.337.028	401.515		3.738.544	205.274		3.943.817
Subtotaal Algemene reserves	11.905.341	3.495.944	0	15.401.284	-10.070.166	0	5.331.119
Financieringsresultaat	860.586	-1.204.193		-343.607	587.203		243.595
Totaal Algemene reserves	12.765.926	2.291.751		15.057.677	-9.482.963	0	5.574.714
Bestemmingsreserves							
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2023
	saldo 31-12-21	res bestemming	directe mutatie	saldo 31-12-22	res bestemming	directe mutatie	saldo 31-12-23
CTR	5.201.443	-177.495		5.023.949	-385.053		4.638.895
Verzekeringen	1.057.976		80.429	1.138.404		159.549	1.297.954
Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds	262.876	0		262.876	0		262.876
Ondersteuningsfonds	315.960	0		315.960	0		315.960
Totaal Bestemmingsreserves	6.838.254	-177.495	80.429	6.741.188	-385.053	159.549	6.515.684
Totaal Eigen vermogen	19.604.180	2.114.256	80.429	21.798.865	-9.868.017	159.549	12.090.398

De bestemmingsreserve CTR is bedoeld om toekomstige investeringen samenhangend met CTR te financieren.
De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal.
De bestemmingsreserve Verzekeringen is bedoeld om een wisselend premieverloop te neutraliseren en om een basis te vormen, die nodig kan zijn als andere verzekeringsvormen hun intrede doen.
De bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds is bedoeld om de toekomstige kosten samenhangend met de ontwikkeling van notariële diensten te financieren.
De bestemmingsreserve ondersteuningsfonds is in eerste instantie bedoeld om uitkeringen te kunnen verstrekken aan weduwen die o.a. wegens onvoldoende nabestaandenpensioen niet voldoende middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Daarnaast is het in bredere zin bedoeld om een uitkering te kunnen doen in gevallen waarin geen financieel of sociaal vangnet aanwezig is. De uit te keren bedragen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van de KNB. De uitkeringen houden geen vaste toezegging in voor de toekomst.

	2023	2022
Verloop bestemmingsreserve Verzekeringen in het boekjaar:		
Stand per aanvang boekjaar	1.138.404	1.057.976
Mutaties in het boekjaar		
Bij: bijdragen verzekeringspremies	7.625.241	6.976.849
Af: betaalde verzekeringspremies	-7.418.946	-6.856.695
Bij: rente	0	0
Af: aandeel overhead	-46.745	-39.725
	159.549	80.429
Saldo ultimo boekjaar	1.297.954	1.138.404

Toelichting op de rekening van baten en lasten

1. Gesegmenteerde rekening van baten en lasten

<u>gerealiseerd</u> 2023		O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	Beroepsopl	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal
Baten	4.426.325	548.593	11.794.521	602.054	551.504	2.482.261	0	552.177	1.378.366	0	0	0	22.335.801
Directe kosten		182.834	9.670.830	184.226	237.366	2.118.215	0	166.095	991.099	0	0	0	13.550.665
Bruto marge	4.426.325	365.759	2.123.692	417.828	314.138	364.046	0	386.082	387.267	0	0	0	8.785.136
Personeelskosten	1.584.488	218.783	1.957.918	261.747	301.691	328.869	0	190.628	64.942	0	0	0	4.909.066
Toegerekende perskst	369.357	59.278	321.382	56.515	70.455	95.824	0	49.356	12.810	0	0	0	1.034.979
Afschrijvingskosten	0	14.259	83.494	0	0	170.032	0	0	83.692	0	0	0	351.477
Toegerekende afschrkst	210.565	33.793	183.215	32.218	40.166	54.628	0	28.137	7.303	0	0	0	590.025
Overige bedrijfskosten	2.234.485	61.718	334.734	58.716	73.526	99.746	0	51.275	13.247	0	0	0	2.927.446
Totaal overige kosten	4.398.895	387.831	2.880.743	409.196	485.838	749.099	0	319.396	181.994	0	0	0	9.812.993
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	587.203
Bijzondere baten en lasten			-9.177.602										-9.177.602
Exploitatiesaldo voor vpb	27.430	-22.073	-9.934.653	8.632	-171.700	-385.053	0	66.686	205.274	0	0	0	587.203
vpb	0	0	-249.761	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-249.761
Exploitatiesaldo na vpb	27.430	-22.073	-10.184.414	8.632	-171.700	-385.053	0	66.686	205.274	0	0	0	587.203
-9.868.017													
<u>gerealiseerd</u> 2022		O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	Beroepsopl	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Fin. Res.	Totaal
Baten	3.704.611	316.567	14.087.744	525.258	475.277	2.363.784	0	480.155	1.439.237	0	0	0	23.392.633
Directe kosten		86.759	8.455.677	171.944	138.865	1.839.134	0	107.456	936.298	0	0	0	11.736.133
Bruto marge	3.704.611	229.808	5.632.067	353.314	336.412	524.650	0	372.700	502.938	0	0	0	11.656.500
Personeelskosten	1.136.442	180.191	1.657.248	209.794	248.040	232.910	0	161.703	45.778	0	0	0	3.872.106
Toegerekende perskst	252.582	53.401	373.477	51.089	51.529	81.698	0	37.326	11.561	0	0	0	912.663
Afschrijvingskosten	0	8.313	48.705	0	0	272.097	0	0	27.897	0	0	0	357.012
Toegerekende afschrkst	98.657	20.858	145.879	19.955	20.127	31.911	0	14.579	4.516	0	0	0	356.482
Overige bedrijfskosten	2.052.313	54.552	381.272	52.242	52.727	83.528	0	38.035	11.671	0	0	0	2.726.340
Totaal overige kosten	3.539.994	317.314	2.606.581	333.080	372.423	702.144	0	251.643	101.423	0	0	0	8.224.603
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1.204.193
Exploitatiesaldo voor vpb	164.617	-87.506	3.025.486	20.234	-36.011	-177.495	0	121.057	401.515	0	0	0	2.227.704
vpb	0	0	-113.448	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-113.448
Exploitatiesaldo na vpb	164.617	-87.506	2.912.038	20.234	-36.011	-177.495	0	121.057	401.515	0	0	0	2.114.255

begroting 2023											Totaal	
	KNB bureau	O&K	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR Beroepsopl	Public Rel.	CL/TR	Onderzoek	Onderst.		Fin. Res.
Baten	4.362.662	338.141	11.729.107	569.328	538.521	2.007.500	0	532.604	1.017.500			21.095.363
Directe kosten		90.981	10.158.629	174.464	151.000	1.987.879	0	138.909	967.964	0	0	13.669.826
Bruto marge	4.362.662	247.160	1.570.478	394.864	387.521	19.621	0	393.695	49.536	0	0	7.425.537
Personeelskosten	2.129.248	289.047	1.991.470	278.633	443.372	345.167	0	243.422	73.198			5.793.557
Toegerekende perskst	208.790	44.156	308.712	42.252	42.633	67.567	0	30.833	9.517			754.460
Afschrijvingskosten		14.193	95.994		170.268		0		83.935			364.390
Toegerekende afschrkst	151.545	32.040	224.081	30.653	30.917	49.018	0	22.395	6.936			547.587
Overige bedrijfskosten	2.955.748	72.751	274.857	68.979	103.645	124.169	0	70.680	15.648			3.686.475
Totaal overige kosten	5.445.331	452.187	2.895.114	420.517	620.567	756.189	0	367.330	189.234	0	0	11.146.469
Financiële baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exploitatiesaldo	-1.082.669	-205.027	-1.324.636	-25.653	-233.046	-736.568	0	26.365	-139.698	0	0	-3.720.932

4.6 Toelichting op de rekening van baten en lasten

2. Baten	2023	in %	2022	in %
Algemene bijdrage notarissen	2.969.850	13%	2.541.730	11%
Algemene bijdrage kandidaat-notarissen	1.009.935	5%	866.276	4%
Bijdrage aangeslotenen	22.037	0%	20.088	0%
Bijdrage bestuursorganen	161.742	1%	139.658	1%
Bijdrage opdrachtgeverschap pensioenfonds	262.760	1%	136.860	1%
Omzet cursussen	293.165	1%	155.904	1%
Omzet dossieradministratie	255.429	1%	160.664	1%
Abonnement KOS	2.826.498	13%	2.448.097	10%
Omzet VIS	1.373.538	6%	1.696.622	7%
Omzet BRP	1.121.613	5%	1.231.980	5%
Omzet platform ECH	771.500	3%	809.000	3%
Omzet diversen Elektronische media	437.403	2%	282.496	1%
Omzet webclient ECH	4.368	0%	-	0%
Omzet poortwachterstoelag saldo	4.150.001	19%	6.670.648	30%
Omzet brochures	119.195	1%	108.806	0%
Omzet Fikkert's Jaarboek	-	0%	-	0%
Omzet WPNR	482.859	2%	416.452	2%
Omzet Notariaat Magazine	166.908	1%	149.343	1%
Abonnement advisering	551.504	2%	475.277	2%
Omzet CTR	2.482.261	11%	2.363.784	10%
Omzet CLTR	1.378.366	6%	1.439.237	6%
Bijdrage public relations	385.269	2%	330.812	1%
Bijdrage I&P	1.109.600	5%	948.900	4%
	22.335.801	100%	23.392.633	100%
3. Directe kosten	2023	in %	2022	in %
Onderwijs en Kandidatenzaken	182.834	1%	86.759	1%
I&P	9.670.830	71%	8.455.677	72%
Uitgeverij	184.226	1%	171.944	1%
Rechtsvragen	237.366	2%	138.865	1%
CTR	2.118.215	16%	1.839.134	16%
CLTR	991.099	7%	936.298	8%
Public Relations	166.095	1%	107.456	1%
Onderzoek en ontwikkeling	0	0%	-	0%
Ondersteuningsfonds	0	0%	0	0%
	13.550.665	100%	11.736.133	100%
4. Personeelskosten				
De totale personeelskosten hebben bedragen:	2023	in %	2022	in %
Bruto salarissen	3.577.749	60%	2.982.627	62%
Pensioenlasten	732.866	12%	605.801	13%
Sociale lasten	492.414	8%	411.701	9%
Uitzendkrachten en freelancers	1.013.028	17%	820.231	17%
Ontvangen ziekengeld	(72.296)	-1%	(53.589)	-1%
Overige personeelskosten	410.308	7%	197.989	4%
Minus doorberekende personeelskosten verzekeringen, svf, ech, ctn, skn en cdr	(210.023)	-4%	(179.989)	-4%
	5.944.045	100%	4.784.769	100%
Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bedroeg in het boekjaar	50		48	
De bezoldiging van het bestuur bedroeg in het boekjaar	450.784		383.374	

5. Afschrijvingen	2023	in %	2022	in %
Afschrijvingen software	958.093	102%	710.869	100%
Afschrijvingen inventaris	109.346	12%	76.206	11%
Minus doorberekende afschrijvingskosten verzekeringen, svf, ech, ctn, skn en cdr	(125.938)	-13%	(73.582)	-10%
Totaal afschrijvingskosten	941.502	100%	713.493	100%
6. Overige bedrijfskosten	2023	in %	2022	in %
Automatiseringskosten	322.809	11%	209.884	8%
Huisvestingskosten	571.476	20%	461.298	17%
Inventariskosten	2.650	0%	-	0%
Administratie- en kantoorkosten	303.262	10%	298.210	11%
Advieskosten	15.930	1%	51.251	2%
Abonnementen en lidmaatschappen	96.125	3%	93.326	3%
Abonnementen KNB bureau	3.526	0%	3.427	0%
Algemene ledenvergadering en congres	64.291	2%	192.808	7%
Bestuurskosten (inclusief vergaderkosten en onkosten)	569.114	19%	508.341	19%
Ledenraad en regiobijeenkomst	280.082	10%	218.725	8%
Vertegenwoordiging buitenland	314.295	11%	269.596	10%
Commissies	51.094	2%	42.094	2%
Bestuursorganen	261.479	9%	200.302	7%
Communicatie	305.761	10%	359.699	13%
Minus doorberekende overige bedrijfskosten verzekeringen, svf, ech, ctn, skn en cdr	(234.448)	-8%	(182.623)	-7%
Totaal	2.927.446	100%	2.726.340	100%
7. Financiële baten en lasten	2023	in %	2022	in %
Bankrente:				
Depositorente	2.784	0%	19.235	-2%
Lopende rekeningen	-21.470	-4%	-48.720	4%
	-18.687	-3%	-29.485	2%
Rente obligaties en dividenden, netto	59.555	10%	55.543	-5%
Koersresultaten op effecten en deelnemingen	546.334	93%	-1.230.252	102%
Minus doorberekende rente verzekeringen	0	0%	0	0%
	605.889		-1.174.708	
Totaal	587.203	100%	-1.204.193	100%
8. Vennootschapsbelasting	2023		2022	
Vanaf boekjaar 2016/2017 valt KNB onder de vennootschapsbelasting.				
I&P huidig boekjaar	0		-113.448	
I&P vorig boekjaar (2022)	-249.761		0	
	-249.761		-113.448	

4.7 Overige toelichtingen

Voorstel resultaatbestemming en vermogensbestemming

Het voorstel is om het resultaat 2023 als volgt te verdelen:

- Onttrekken aan de algemene reserves € 9.482.963;
- Onttrekken aan de bestemmingsreserve CTR € 385.053.

Bovenstaande voorstellen zijn reeds verwerkt in de balans en de toelichting op het eigen vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum inzake (financiële) herstructurering Nobilex

Na balansdatum van 31 december 2023, heeft de KNB als onderdeel van de implementatie van de (financiële) herstructurering van Nobilex en afspraken met Avisi Solutions B.V. en Avisi Managed Services B.V. daaromtrent in februari 2024 onder meer de uitstaande vorderingen van Avisi Solutions B.V. en Avisi Managed Services op Nobilex Automatisering, zijnde € 2.009.729 (hoofdsom en uitstaande rente) overgenomen voor € 1. Als onderdeel van de door de KNB en Avisi Managed Services B.V. gemaakte afspraken is onder meer de borgstelling van Avisi Managed Services B.V. jegens de KNB vervallen.

Voorts heeft de KNB na balansdatum van 31 december 2023 en als onderdeel van de implementatie van de (financiële) herstructurering van Nobilex op 30 april 2024, haar totale vordering op de Nobilex groep, zijnde € 11.353.933 (€ 9.344.204 hoofdsom en uitstaande rente wegens de overgenomen ABN AMRO lening en € 2.009.729 hoofdsom en uitstaande rente wegens de overgenomen vorderingen van Avisi Solutions B.V. en Avisi Managed Services B.V.), overgedragen aan Stichting Nobilex voor € 1 en de verplichting van Stichting Nobilex om die vordering in te brengen in de Nobilex groep als kapitaal met als doel vermenging op de balans van Nobilex Automatisering B.V., de enige schuldenaar onder die vordering.

De commissie van advies van de ledenraad en de ledenraad in brede zin zijn op hoofdlijnen op de hoogte gehouden en geïnformeerd rondom het strategisch belang van Nobilex voor het notariaat als innovatieve notariële softwareleverancier, de positie van de KNB als (financieel) belanghebbende en de (financiële) herstructurering van de Nobilex groep.

Den Haag, 16 mei 2024

Het bestuur bestaande uit:

Mr. I.C.A. Braun
Mr. I.M. Cox
Mr. E.M.J.J. Engelen (penningmeester)
Mr. T.P. Flokstra
Mr. A.H.I. Hoogendam
Mr. J.A.M. Janssens
Mr. A.M.J.M. Ploumen (voorzitter)

4.8 Overige gegevens

Bijlage kengetallen leden

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>begroting</u> <u>2024</u>
<u>A. Notarissen</u>						
ultimo boekjaar	1.255	1.253	1.236	1.234	1.229	1.230
bij benoemingen	44	51	44	46	49	
af gedefungeerd	40-	48-	58-	48-	49-	
af overige mutaties	1-	5-	3-		5-	
<u>AA. Toegevoegd notarissen</u>						
ultimo boekjaar	183	216	219	227	246	230
bij van kandidaat-notaris groep C of B	66	63	55	43	64	
af overige mutaties	30-	30-	52-	35-	45-	
<u>B. Kand.nots.maatschap</u>						
ultimo boekjaar	44	47	52	66	65	50
bij diverse mutaties	10	25	5	22	19	
af benoemd tot notaris	17-	22-	-	8-	20-	
<u>C. Kand. nots. ≥ 6 jr</u>						
ultimo boekjaar	1.117	1.126	1.167	1.152	1.143	1.100
bij van kandidaat-notaris groep D	58	101	118	98	108	
af benoemd tot notaris	22-	27-	21-	18-	32-	
af benoemd tot toegevoegd notaris	54-	58-	45-	42-	13-	
af overige mutaties	29-	7-	11-	53-	72-	
<u>D. Kand. nots. <3jr <6 jr</u>						
ultimo boekjaar	351	353	343	340	329	325
bij van kandidaat-notaris groep E	121	113	130	107	155	
af naar kandidaat-notaris groep C	58-	101-	118-	98-	117-	
af overige mutaties	11-	10-	22-	12-	49-	
<u>E. Kand. nots. < 3jr</u>						
ultimo boekjaar	364	375	386	421	437	350
bij nieuwe leden	130	147	160	163	212	
af naar kandidaat-notaris groep D	121-	113-	130-	103-	140-	
af overige mutaties	35-	23-	19-	25-	56-	
<u>Totaal kand.nots</u>						
ultimo boekjaar	1.876	1.901	1.948	1.979	1.974	1.825
<u>Totaal leden</u>						
ultimo boekjaar	3.314	3.370	3.403	3.440	3.449	3.285
<u>Aangeslotenen</u>						
ultimo boekjaar	598	630	540	506	483	500

Bijlage prijzen, tarieven en diensten KNB 2023

Wettelijke bijdragen leden per 12 maanden

	1A	1AA	1B	1C	1D	1E	1F	1G
Algemene bijdrage (btw onbelast)	2.011,20	2.011,20	2.011,20	729,64	176,56	39,76		2.011,20
Algemene bijdrage (btw 9%)	175,40	175,40	175,40	175,40	175,40	175,40		175,40
Algemene bijdrage (btw 21%)	356,64	356,64	356,64					356,64
Public relations (btw 21%)	292,33		292,33				292,33	
Bijdrage I&P	841,90		841,90				841,90	
Namens bestuursorganen (btw onbelast)	122,78		122,78				122,78	
Oprichtingsvereniging pensioenfonds (btw onbelast)	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00	
Totaal exclusief btw	3.875,23	2.618,23	3.875,23	980,04	426,96	290,15	1.332,00	2.543,23
btw	328,87	90,68	328,87	15,79	15,79	15,79	238,19	90,68
Totaal inclusief btw	4.204,09	2.708,91	4.204,09	995,82	442,74	305,94	1.570,18	2.633,91

legenda

1A	notaris
1AA	toegevoegd notaris
1B	kandidaat-notaris in de maatschap
1C	kandidaat-notaris met 6 of meer ervaringsjaren
1D	kandidaat-notaris met 3, 4 of 5 ervaringsjaren
1E	kandidaat-notaris met minder dan 3 ervaringsjaren
1F	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C
1G	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota 1C

Tarieven en diensten KNB

abonnement KNB Online Service	per maand op basis van het aantal notarissen per vestiging
	222,00 1 notaris per vestiging
	333,00 2 notarissen per vestiging
	444,00 3 notarissen per vestiging
	444,00 4 notarissen per vestiging
	555,00 5 of meer notarissen per vestiging
bevraging VIS	0,34 per bevraging tot 1 augustus 2023
bevraging VIS	0,38 per bevraging vanaf 1 augustus 2023
poortwachterstoelage VIS	1,40 per bevraging
inlichting BRP	0,20 per inlichting
poortwachterstoelage BRP	1,40 per inlichting
inschrijving CTR	5,50
internationale inlichting testament	5,00 per inlichting
inschrijving CLTR	5,50 per inschrijving
passeren ECH	8,22 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
korting passeerbevestiging	0,82 per zaak tot 1 mei 2023, zijn inkomsten Stichting ECH
aflossen ECH	2,38 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
webclient ECH	2,06 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
akten kwaliteitsfonds	8,22 per akte, zijn inkomsten Stichting Kwaliteitsfonds Notariaat
bijdrage aangeslotene met 2 magazines	441,10
bijdrage aangeslotene met Notariaat maga	152,90
bijdrage aangeslotene met WPNR	288,20
oefendossier peer review	50,00 per dossier
brochures	varieert drukprijs en bijdrage overhead
Vademecum	gratis voor leden digitaal beschikbaar
Preadvies	gratis voor leden

De notaris heeft zelf de keuze om kosten, waaronder leges, toeslagen en heffingen, al dan niet (gedeeltelijk) door te berekenen aan de cliënt.

Bijlage verzekeringen

Een specificatie van de verzekeringen in de mantelovereenkomst voor het jaar 2023 is hieronder weergegeven.

Dienstverleningsovereenkomst verzekeringen

Onder de mantelovereenkomst verzekeringen vallen:

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV)* 1e excedent, BAV* 2e excedent, BAV* 3e excedent, Vangnetverzekering, Excedent geldswaarden (fraude) verzekering en Betaalfoutenverzekering.

De premie die de KNB hiervoor in rekening brengt en afdraagt aan de verzekeringsmakelaar bedraagt € 5.999 per notaris of kandidaat-notaris waarnemer voor de periode 1 januari 2023 tot en met december 2023.

De premiestelling 2023 is verhoogd, omdat met name de premie van de Excedent geldswaardeverzekering is gestegen, hetgeen onder meer samenhangt met de omzetsijging in het notariaat.

De Excedent Beroepsaansprakelijkheidsverzekering kent de volgende opbouw:

- Het *1e collectieve excedent* (van EUR 1.000.000 tot EUR 4.000.000 euro) biedt per notaris dekking voor een bedrag van EUR 3.000.000 euro per aanspraak, met een maximum van EUR 6.000.000 per verzekeringsjaar per notaris. Een eigen risico is niet van toepassing. Dit 1^e collectieve excedent sluit aan op de primaire beroepsaansprakelijkheidsverzekering van de notaris.
- Het *2e collectieve excedent* (van EUR 4.000.000 tot EUR 10.000.000 euro) biedt dekking per notaris voor een bedrag van EUR 6.000.000 euro per aanspraak met een maximum van EUR 12.000.000 euro voor alle aanspraken per jaar, per notaris. Dit 2e excedent sluit aan op de primaire polis en de 1e excedentverzekering.
- Het *3e collectieve excedent* (van EUR 10.000.000 tot EUR 25.000.000 euro) biedt per notaris dekking voor een bedrag van EUR 15.000.000 euro per aanspraak, zonder jaarlimitering.
- Zou een notaris in enig jaar de limiet van de 1^e, 2^e en 3^e collectieve excedent geheel of gedeeltelijk hebben uitgeput, dan kan onder omstandigheden nog aanspraak gemaakt worden op de collectieve vangnet dekking die de KNB heeft afgesloten.

De Excedent geldswaardeverzekering dekt vermogensschade voor fraude door werknemer, beroving, vervalsing, creditcard- en computerfraude etc. door derden. Het verzekerd bedrag bedraagt € 5.000.000 en het eigen risico bedraagt € 100.000 per schade.

De Betaalfoutenverzekering dekt administratieve betaalfouten van notarissen. Het verzekerd bedrag bedraagt € 500.000 als maximum per gebeurtenis en € 2.500.000 voor alle in enig verzekeringsjaar ontdekte gebeurtenissen tezamen. Het eigen risico bedraagt 10% van de schade met een minimum van € 12.500 en een maximum van € 25.000 per gebeurtenis.

Bijlage weerstandsvermogen

Het aanhouden van weerstandsvermogen is bedoeld voor het kunnen financieren, investeren en het opvangen van eventuele tekorten. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als de algemene reserves minus de vaste activa. De baten van het CTR worden niet meegenomen, daar dit een bestemmingsreserve betreft. Om een beter inzicht te krijgen in de ratio weerstandsvermogen worden de activa en baten gecorrigeerd voor alle bestemmingsreserves.

Het weerstandsvermogen is gedaald van € 8,2 mio naar minus € 350.963. Dit heeft te maken met het afnemen van de algemene reserves. Deze zijn met name gedaald vanwege het treffen van een voorziening voor het overnemen van de lening bij de ABN AMRO van Nobilex, zoals gemeld in het bestuursverslag. Om het weerstandsvermogen weer op peil te krijgen is het nodig meer inkomsten te genereren.

<i>Weerstandsvermogen</i>	2023	2022
algemene reserves	5.574.714	15.057.677
minus vaste activa	5.925.677	6.808.085
Weerstandsvermogen	-350.963	8.249.592
Baten	19.853.540	21.028.849
Percentage	-1,77%	39,23%

Om het risicomanagement een structurele plaats in het beleid te geven, zal er nog een aantal dingen moeten gebeuren.

1. In notities en voorstellen zal, indien van toepassing, een paragraaf risico's opgenomen moeten worden, zodat deze tijdig herkend worden. Voor de paragraaf risico's moeten bij elk advies aan het bestuur, waar financiële risico's aan te pas komen, drie stappen worden doorlopen;

- a. identificatie van risico's;
- b. analyse en beoordeling van risico's;
- c. beheersing van risico's.

2. De verplichte paragraaf weerstandsvermogen in de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening zal de notitie weerstandsvermogen als ijkpunt hebben. De tussentijdse rapportages en jaarrekening zullen tevens momenten moeten zijn voor evaluatie. Hoe heeft een risico zich nu daadwerkelijk ontwikkeld ten opzichte van wat ingeschat was?

3. Tenslotte moet de notitie weerstandsvermogen en risicomanagement elke vier jaar geactualiseerd worden. Dit gebeurt onder andere op basis van de wijzigingen die in de verschillende paragrafen weerstandsvermogen gedurende de tussenliggende vier jaar zijn aangegeven. Daarnaast zullen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van weerstandsvermogen en risicomanagement op de voet worden gevolgd om ze mee te kunnen nemen bij de actualisering.

Bijlage beleggingsstatuut

Het beleid met betrekking tot het liquiditeitenbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in dit beleggingsstatuut. Dit beleggingsstatuut is 2 augustus 2017 vastgesteld door het bestuur. Hieronder is een uittreksel van het beleggingsstatuut opgenomen.

Belegd vermogen

Van het eigen vermogen moet per balansdatum minimaal 60% als belegd vermogen worden aangehouden in de vorm van liquiditeiten en effecten.

<i>Belegd vermogen</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
totaal eigen vermogen	12.090.3983	21.798.865
liquide middelen	3.239.397	6.106.872
effecten	8.044.733	7.431.741
belegd vermogen	11.284.131	13.538.613
percentage belegd/ev	93,33	62,11

Instandhouding van het vermogen

De KNB streeft ernaar om het vermogen, rekening houdend met inflatie in stand te houden.

Het doel daarvan is om de continuïteit en onafhankelijkheid van de organisatie te waarborgen.

Jaarlijks kan het bestuur vaststellen welk bedrag daarvoor noodzakelijk is en welk bedrag belegbaar is. Deze afweging wordt gemaakt op basis van de jaarlijkse risico-inventarisatie die de KNB maakt. Per 31 december 2023 bedraagt het belegde vermogen € 11.284.131. Hiervan is € 400.000 uitgezet aan deposito's, wordt een deel aangehouden als liquide middelen en is, gezien de omvang van de totale reserves, per 1-1-2017 een bedrag van € 7.000.000 in beheer gegeven aan ABN AMRO. ABN AMRO duidt dit bedrag aan als stamvermogen. Het stamvermogen wordt jaarlijks verhoogd met de gepubliceerde CBS kerninflatie. Minimaal 10% van het stamvermogen is afgesplitst als buffer om enerzijds bij aanvang extra te kunnen investeren en anderzijds om bij tegenvallende beleggingsresultaten continuïteit te kunnen bieden voor de organisaties en projecten die door de KNB worden ondersteund.

	Per 1 jan 2024	Per 1 jan 2023
Stamvermogen	8.794.234	8.472.287
Waarvan buffer	879.423	847.229

In februari 2024 is € 3.800.000 van de effecten verkocht om in de cash flow behoefte van de KNB te voorzien. Het gevolg daarvan is het stamvermogen is afgenomen tot afgerond € 5 mio.

Vermogensverdeling

De onderstaande strategische verdeling en bandbreedtes zijn afgesproken.

Vermogenscategorieën	Bandbreedte	Strategisch
Aandelen	10-50%	30%
Obligaties	20-70%	55%
Alternatieve beleggingen	0-20%	10%
Liquiditeiten	0-70%	5%

De KNB streeft er naar om niet meer dan 30% in aandelen te beleggen. De gehanteerde bandbreedtes hebben tot doel om daarvan af te wijken indien dit als gevolg van markt ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is om het lange termijn doel te realiseren.

<i>Vermogensverdeling</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
belegd vermogen	11.284.131	13.538.614
liquide middelen	3.239.397	6.106.872
percentage liquide mid	28,71	45,11
Obligaties	4.685.305	4.427.748
Aandelen	3.359.428	3.003.993
percentage obligaties	41,52	32,70
percentage aandelen	29,77	22,19

Benchmarks

Om de resultaten van de portefeuille goed te kunnen beoordelen worden deze vergeleken met het marktresultaat (benchmark). Het bestuur heeft daartoe gekozen voor de volgende benchmarks:

Aandelen: 50% MSCI Europe / 40 MCSI World ex Europe en 10 % MSCI Em Markt euro.

Obligaties: Boa merrill lynch emu direct government bonds 1-10y (eur).

Alternatives: geen benchmark.

Liquiditeiten: 1 maands euribor.

<i>Benchmarks</i>	portefeuille	benchmark
Aandelen	14,26%	16,74%
Obligaties	6,89%	6,87%
Alternatieve beleggingen	-6,93%	0,00%
Liquiditeiten	-10,48%	3,22%
Totaal	7,95%	9,94%

Deze benchmarks hebben betrekking op de periode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Beleggingscommissie

Het bestuur heeft een beleggingscommissie aangesteld. Deze commissie bestaat uit de penningmeester, de directeur en het hoofd financiën en administratie. De beleggingscommissie controleert of de vermogensbeheerder handelt conform het beleggingsstatuut. De beleggingscommissie heeft minimaal twee keer per jaar een gesprek met de vermogensbeheerder waarbij de volgende punten besproken worden:

-het resultaat in relatie tot de gehanteerde benchmark

-de risico aspecten

-de vooruitzichten

Duurzaamheid

Het bestuur heeft als maatschappelijke organisatie een voorkeur voor duurzaam beleggen.

Uit principe wordt niet belegd in bedrijven of organisaties die zich niet hebben gecommitteerd aan de Global Compact Principles van de VN. Gezien de aard van het bedrijf streeft het bestuur ernaar om beleggingen die tegenstrijdig zijn met de doelstelling van de KNB te voorkomen.

Beleggingen in grondstoffen en hedgefonds zijn door het bestuur uitgesloten.

Bijlage: Verantwoording Wet Normering Topinkomens
Verantwoording Wet Normering Topinkomens over 2023 Leidingsgevende Topfunctionarissen

Naam Topfunctionaris	I.M. Cox bestuurslid 01.01 - 31.12	E.M.J.J. Engelen bestuurslid 01.01 - 31.12	A.C. van der Klooster bestuurslid 01.01 - 31.12	H.P. Kulljpers directie 01.01 - 31.12	A.M.J.M. Pluimen voorzitter 01.01 - 31.12	I.C.A. Braun bestuurslid 01.01 - 31.12	T.P. Flokstra bestuurslid 01.01 - 31.12	A.H.I. Hoogendam bestuurslid 15-02 - 31-12
Aanvang en einde functievervulling	0,30 Nee	0,40 Nee	0,30 Nee	0,70 Ja	0,60 Nee	0,30 Nee	0,30 Nee	0,30 Nee
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in (te) dienstbetrekking)	€ 51.198	€ 77.097	€ 51.048	€ 123.780	€ 128.196	€ 51.130	€ 50.311	€ 44.257
Bezoldiging:								
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 51.198	€ 77.097	€ 51.048	€ 161.605	€ 128.196	€ 51.130	€ 50.311	€ 44.257
Subtotaal bezoldiging	€ 66.900	€ 89.200	€ 66.900	€ 156.100	€ 128.196	€ 66.900	€ 66.900	€ 57.894
Individueel toepasselijke bezoldigingsnorm	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	-5.505	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag				€ 156.100	€ 128.196	€ 51.130	€ 50.311	€ 44.257
Totaal bezoldiging	€ 66.900	€ 89.200	€ 66.900	€ 156.100	€ 128.196	€ 66.900	€ 66.900	€ 57.894

Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling
 Door de algemene indexatie van het salaris is het bezoldigingsmaximum overschreden. Dit wordt in 2024 vermeld.

Bijlage: Verantwoording Wet Normering Topinkomens
Verantwoording Wet Normering Topinkomens over 2022 Leidingsgevende Topfunctionarissen

Naam Topfunctionaris	I.M. Cox bestuurslid 01.01 - 31.12	A. Barkey Wolf bestuurslid 01.01 - 13.04	E.M.J.J. Engelen bestuurslid 01.01 - 31.12	A.C. van der Klooster bestuurslid 01.01 - 31.12	B.L.W.P. Versteeg bestuurslid ICT 01.01 - 21-09	M. Schoonhoven bestuurslid 01.01 - 30.11	H.P. Kulljpers directie 01.01 - 31.12	A.M.J.M. Pluimen voorzitter 01.01 - 31.12	I.C.A. Braun bestuurslid 22.09 - 31.12	T.P. Flokstra bestuurslid 13.04 - 31.12
Aanvang en einde functievervulling	0,30 Nee	0,30 Nee	0,40 Nee	0,30 Nee	0,34 Nee	0,30 Nee	0,70 Ja	0,60 Nee	0,30 Nee	0,30 Nee
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in (te) dienstbetrekking)	€ 43.026	€ 12.310	€ 63.622	€ 43.783	€ 34.372	€ 40.619	€ 108.281	€ 110.476	€ 12.153	€ 30.238
Bezoldiging:										
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 43.026	€ 12.310	€ 63.622	€ 43.783	€ 34.372	€ 40.619	€ 32.060	€ 110.476	€ 12.153	€ 30.238
Subtotaal bezoldiging	€ 64.800	€ 18.692	€ 86.400	€ 64.800	€ 53.668	€ 59.400	€ 151.200	€ 129.600	€ 18.692	€ 46.108
Individueel toepasselijke bezoldigingsnorm	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag										
Totaal bezoldiging	€ 64.800	€ 18.692	€ 86.400	€ 64.800	€ 53.668	€ 59.400	€ 151.200	€ 129.600	€ 18.692	€ 46.108

Toelichting op vordering wegens onverschuldigde betaling
 Door de algemene indexatie van het salaris is het bezoldigingsmaximum overschreden. Dit wordt in 2024 vermeld.

Bijlage: Verantwoording Wet Normering Topinkomens over Toesichthoudende Topfunctionarissen

Gesnevens 2023

Func-tie-geeevens	Naam Topfunc-tionaris	Func-tie	Aanvang en einde func-tie-er-vulling	Norm bezoldi-ging	Bezoldi-ging	Individueel toe-passelijke bezoldi-gings-norm	-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug-ont-vangen bedrag	Be-zoldi-ging	Reden waarom de overschrijding al dan niet is toe-geestaan	Toelichting op de veroor-dekking onverschuldigd betaald
	mr. M.J.J. Proce-Geel	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. B.M. van Kampen	Vaste 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. R.H.T. van Brinke	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. C.H. van Dijk	Vaste 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. B.L.W.P. Versteeg	Vaste 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. C.W. Jansen	Plaatsvervange-nd	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. C.J.C.M. van Haer	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. S.J. Kolk	Vaste 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. M.M.J.M. Winhovei	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. G.T. van Windevel	Vaste 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. M.A.W. Rombouts	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. A.E. Arts-Zettler	Plaatsvervange-nd 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. R.E. Brinkman	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. J.P. van Loon	Afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. N.M. Romijn-Hekke	Plaatsvervange-nd 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. B.M. Voslamber	Plaatsvervange-nd 2e afgevaardi-gde	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. J.J.C.A. Leemrlijs	Functi-erend Voorzitter	2023	€ 23.300,00	€ 23.300,00	€ 23.300,00		€ 23.300,00		N.v.t.
	mr. A.H. Keenan	mr. K.B. van den Bree	mr. J.J.C.A. Leenders	mr. A.M. Lopez-Brea	mr. M.E.M. Meesters	mr. J. de Vries	mr. H.J. van Dorptmont	mr. H.J. van der Bijs	mr. J.A.C.M. Geurts	mr. B. Leenders
	mr. J.J.M. Trouw	mr. G.T. Tiadens	mr. M.H.L. Kullipers	mr. M.H. Kullipers	mr. N.P.E. Kesseler	mr. H.J. Ponsioen	mr. S. Mos-van Geel	mr. M. Blib	mr. J. Nobel	mr. J. Nobel

Gesnevens 2022

Func-tie-geeevens	Naam Topfunc-tionaris	Func-tie	Aanvang en einde func-tie-er-vulling	Norm bezoldi-ging	Bezoldi-ging	Individueel toe-passelijke bezoldi-gings-norm	-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug-ont-vangen bedrag	Be-zoldi-ging	Reden waarom de overschrijding al dan niet is toe-geestaan	Toelichting op de veroor-dekking onverschuldigd betaald
	mr. J.J.M. Trouw	Vaste 2e afgevaardi-gde	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. A.E. Arts-Zettler	Plaatsvervange-nd 2e afgevaardi-gde	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. H.J. van Dorptmont	Plaatsvervange-nd 2e afgevaardi-gde	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. M.M.J.M. Winhovei	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. S.J. Kolk	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. B.L.W.P. Versteeg	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. D.P. Vespier	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. M.A.W. Rombouts	Toesoe-nd Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. G.T. van Windevel	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. C.J.C.M. van Haer	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. R.H.T.F. Voncken	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. B.M. van Kampen	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. I.C.A. Braun	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. E.M. Verhaegen	Notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. J.A.C.M. Geurts	Kandidaat-notaris	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. J.J.C.A. Leemrlijs	Functi-erend Voorzitter	2022	€ 21.600,00	€ 21.600,00	€ 21.600,00		€ 21.600,00		N.v.t.
	mr. H.J.N. Bakker	mr. J.J.M. Trouw	mr. E.M. Verhaegen	mr. M.H. Kullipers	mr. M.H. Kullipers	mr. H.H.P. Stoffers	mr. J.A.M. Jansen	mr. J.H.F. Willeink	mr. G.H.M. van Ken	mr. M.S. ten Brinke
	mr. G.T. Bakker	mr. M.J.J. Proce-Geel	mr. J.P. van Loon	mr. B.M. Voslamber	mr. B.M. Voslamber	mr. A.N. Rutis	mr. M.H. Kesseler	mr. M. Lopez-Brea	mr. M.E.M. Meesters	mr. J. de Vries
	mr. M.H.L. Kullipers	mr. C.H. van Dijk	mr. B. Leenders	mr. B. Leenders	mr. M.J.J. Belt	€ 706,20	€ 706,20	€ 706,20		N.v.t.
						€ 948,16	€ 948,16	€ 948,16		N.v.t.
						€ 879,74	€ 879,74	€ 879,74		N.v.t.
						€ 443,24	€ 443,24	€ 443,24		N.v.t.
						€ 532,72	€ 532,72	€ 532,72		N.v.t.
						€ 3731,76	€ 3731,76	€ 3731,76		N.v.t.
						€ 3837,95	€ 3837,95	€ 3837,95		N.v.t.
						€ 4.022,12	€ 4.022,12	€ 4.022,12		N.v.t.
						€ 4.411,47	€ 4.411,47	€ 4.411,47		N.v.t.
						€ 5.811,44	€ 5.811,44	€ 5.811,44		N.v.t.
						€ 7.171,16	€ 7.171,16	€ 7.171,16		N.v.t.
						€ 686,00	€ 686,00	€ 686,00		N.v.t.
						€ 1.515,01	€ 1.515,01	€ 1.515,01		N.v.t.

Overzicht aandelen naar sector

ESG classificatie	Aantal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Marktwaarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
AAANDELEN TOTAAL				2.220.869	774.610	2.995.479	35,9%	100%	
Basismaterialen				71.614	78.556	150.170	1,8%	5,0%	
Dsm firmenich	261	EUR	95,25	92,00	24.862	-850	24.012	0,3%	0,8%
Ecolab	206	USD	107,30	198,35	19.573	17.398	36.971	0,4%	1,2%
Linde am not	240	USD	123,02	410,71	27.180	62.008	89.187	1,1%	3,0%
Industrie				315.432	151.485	466.917	5,6%	15,6%	
Assa abloy b	2.482	SEK	164,90	290,30	42.983	21.927	64.910	0,8%	2,2%
Legrand s.a. actions au port. eo 4	923	EUR	56,81	94,10	52.572	34.282	86.854	1,0%	2,9%
Schneider electric	323	EUR	131,43	181,78	42.579	16.136	58.715	0,7%	2,0%
Trane technologies am not	477	USD	125,91	243,90	50.898	54.368	105.266	1,3%	3,5%
Vinci	383	EUR	104,45	113,70	40.125	3.422	43.547	0,5%	1,5%
Wolters kluwer	304	EUR	106,67	128,70	32.427	6.698	39.125	0,5%	1,3%
Xylem	662	USD	88,13	114,36	53.849	14.651	68.500	0,8%	2,3%
Luxe goederen en diensten				213.599	33.122	246.721	3,0%	8,2%	
Ebay	1.140	USD	48,83	43,62	48.771	-3.777	44.993	0,5%	1,5%
Industria de diseno textil	1.820	EUR	28,02	39,43	51.106	20.656	71.763	0,9%	2,4%
Michelin	2.244	EUR	29,38	32,46	66.119	6.722	72.840	0,9%	2,4%
Tjx companies	673	USD	77,86	93,81	47.603	9.521	57.124	0,7%	1,9%
Consumptiegoederen				227.310	32.530	259.841	3,1%	8,7%	
Costco wholesale corp	109	USD	485,34	660,08	51.794	13.306	65.100	0,8%	2,2%
L oréal	208	EUR	364,70	450,65	76.086	17.649	93.735	1,1%	3,1%
Procter and gamble co	255	USD	119,02	146,54	28.877	4.934	33.811	0,4%	1,1%
Unilever	1.537	GBP	39,72	38,00	70.554	-3.359	67.195	0,8%	2,2%
Gezondheidszorg				281.886	132.563	414.449	5,0%	13,8%	
Astrazeneca	535	GBP	83,45	106,00	49.241	16.003	65.244	0,8%	2,2%
Coloplast	210	DKK	413,18	772,00	11.648	10.107	21.754	0,3%	0,7%
Humana	99	USD	532,74	457,81	52.862	-11.853	41.009	0,5%	1,4%
Merck and co	550	USD	91,97	109,02	49.546	4.707	54.253	0,7%	1,8%
Novo nordisk b	964	DKK	143,57	698,10	18.602	71.702	90.303	1,1%	3,0%
Unitedhealth group	135	USD	140,61	526,47	17.298	47.010	64.308	0,8%	2,1%
Veeva systems	185	USD	220,01	192,52	38.049	-5.823	32.226	0,4%	1,1%
Winstbaw roche holding	172	CHF	270,70	244,50	44.640	711	45.351	0,5%	1,5%

Overzicht aandelen naar sector

	ESG classificatie	Aantal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers waarde EUR	Aanschaf waarde EUR	Ongere realiseerd resultaat EUR	Marktw waarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
Financiële instellingen										
Axa	ESG gevorderden	2.446	EUR	22,46	29,49	288.404	51.258	339.662	4,1%	11,3%
Deutsche boerse	ESG gevorderden	193	EUR	169,61	186,50	55.105	17.027	72.133	0,9%	2,4%
Metlife	ESG gevorderden	892	USD	67,40	66,13	32.736	3.259	35.995	0,4%	1,2%
Nn group	ESG gevorderden	1.342	EUR	21,04	35,75	58.167	-4.795	53.373	0,6%	1,8%
S and p global	ESG gevorderden	157	USD	416,56	440,52	28.236	19.741	47.977	0,6%	1,6%
Visa a	ESG gevorderden	287	USD	210,93	260,35	56.156	11.452	67.608	0,8%	2,1%
Informatie technologie										
Accenture a	ESG gevorderden	130	USD	158,55	350,91	18.307	22.969	41.276	0,5%	1,4%
Adobe	ESG gevorderden	115	USD	564,57	596,60	60.547	1.531	62.078	0,7%	2,1%
Asml holding	ESG gevorderden	105	EUR	173,04	681,70	18.170	53.409	71.579	0,9%	2,4%
Cisco systems	ESG gevorderden	1.122	USD	46,62	50,52	47.516	3.772	51.288	0,6%	1,7%
Microsoft	ESG gevorderden	223	USD	98,97	376,04	18.906	56.968	75.875	0,9%	2,5%
Sap	ESG gevorderden	730	EUR	90,71	139,48	66.215	35.605	101.820	1,2%	3,4%
Stimicroelectronics	ESG gevorderden	1.243	EUR	29,51	45,25	36.680	19.560	56.240	0,7%	1,9%
Communicatiediensten										
Deutsche telekom	ESG gevorderden	3.724	EUR	14,48	21,75	53.926	27.071	80.997	1,0%	2,7%
Walt disney co	ESG gevorderden	622	USD	119,93	90,29	66.930	-16.115	50.814	0,6%	1,7%
Nutsbedrijven										
Veolia environnement	Duurzaam impact	972	EUR	22,53	28,56	21.962	5.798	27.760	0,3%	0,9%
Onroerend goed										
Equinix reit	Duurzaam impact	61	USD	382,82	805,39	20.351	24.102	44.452	0,5%	1,5%
Overige										
Aa aegon global impact equities	Duurzaam impact	410.5819	EUR	100,40	117,86	41.222	7.169	48.391	0,6%	1,6%
Aa global esg eq e acc	ESG gevorderden	403.7838	EUR	233,58	261,15	94.315	11.133	105.448	1,3%	3,5%
Opkomende markten										
Celsius esg emerging market acc	ESG gevorderden	1.679	EUR	153,41	178,50	257.578	42.124	299.702	3,6%	10,0%

Overzicht obligaties

	ESG classificatie	Aantal / nominaal	Valuta	Gemiddelde kostprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Opgelopen rente	Marktw waarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
OBLIGATIES TOTAAL						4.879.402	-194.096	4.339	4.685.305	56,2%	100%
Overheden						2.706.902	-107.968	4.339	2.598.934	31,2%	55,5%
0.5% Nederland 19/40	ESG gevorderden	151.261	EUR	70,76	74,10	107.032	5.777	725	112.810	1,4%	2,4%
1 % Frankrijk 14/25	ESG gevorderden	546.382	EUR	99,04	97,32	541.135	-8.886	537	532.249	6,4%	11,4%
1.4% Spanje 18/28	ESG gevorderden	155.000	EUR	102,15	95,45	158.338	-8.945	1.453	149.392	1,8%	3,2%
1.5% Frankrijk 15/31	ESG gevorderden	74.758	EUR	102,93	94,46	76.947	-5.660	674	71.287	0,9%	1,5%
2.35% Spanje 17/33	ESG gevorderden	96.000	EUR	123,53	95,02	118.589	-26.425	949	92.164	1,1%	2,0%
Aa blackrock euro gov esg bd acc	ESG gevorderden	3.194	EUR	104,09	98,11	332.463	-19.100		313.363	3,8%	6,7%
Aa robeco euro esg gov bonds	ESG gevorderden	8.115,1418	EUR	90,78	87,76	736.672	-24.487		712.185	8,5%	15,2%
Ishares italy government bond eif	ESG gevorderden	2.451	EUR	161,70	148,50	396.331	-32.358		363.974	4,4%	7,8%
Xtrackers ii us treas 2d eurh dis eif	ESG gevorderden	2.629	EUR	91,06	95,67	239.395	12.116		251.511	3,0%	5,4%
Bedrijven						1.432.148	2.774		1.434.921	17,2%	30,6%
Aa bluebay euro aggregate esg bd acc	ESG gevorderden	2.186	EUR	96,52	95,55	210.993	-2.120		208.872	2,5%	4,5%
Aa ins euro sust corp bd acc	ESG gevorderden	6.243	EUR	105,77	105,96	660.297	1.211		661.508	7,9%	14,1%
Aa schroder euro corp esg bd acc	ESG gevorderden	1.982	EUR	134,00	128,98	265.588	-9.950		255.638	3,1%	5,5%
Nordea european covered bd acc	ESG Starters	22.433	EUR	13,16	13,77	295.270	13.633		308.902	3,7%	6,6%
High yield						267.232	-16.997		250.236	3,0%	5,3%
Aa cand glb esg high yield bd dis	ESG gevorderden	2.433,2518	EUR	109,83	102,84	267.232	-16.997		250.236	3,0%	5,3%
Optomende markten						473.120	-71.905		401.214	4,8%	8,6%
Aa cand emerging market esg bd dis	ESG gevorderden	4.930,7385	EUR	95,95	81,37	473.120	-71.905		401.214	4,8%	8,6%

Overzicht alternatieve beleggingen

ESG classificatie	Aantal	Valuta	Gemiddelde koerprijs	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Marktwaaarde EUR	Weging portefeuille	Weging categorie
ALTERNATIEVE BELEGGINGEN TOTAAL									
Overige					367.637	-3.689	363.949	4,4%	100%
Privium sustainable impact	3.418	EUR	107,56	106,48 ^(*)	367.637	-3.689	363.949	4,4%	100%

(*) De koers is ouder dan 7 dagen. Een oudere koers kan betekenen dat een instrument niet, of minder goed, verhandelbaar is.

Overzicht liquiditeiten

Aantal / nominaal / saldo	Valuta	Wissel-koers	Slotkoers	Aanschaf waarde EUR	Ongerealiseerd resultaat EUR	Opgelopen rente EUR	Marktwaaarde EUR	Rente-datum	Weging portefeuille	Weging categorie
LIQUIDITEITEN TOTAAL							291.509		3,5%	100%
GELDMARKTREKENINGEN TOTAAL							291.509		3,5%	100%
Vermogensbeheer rekening	291.509,1000	EUR		291.509			291.509		3,5%	100%

Notes
